

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe õppekavarühma kordushindamine

Rakvere Ametikooli koduteeninduse
ning hulgi- ja jaekaubanduse
õppekavarühmade
hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1.	Hindamisprotsessi kirjeldus	3
2.	Hinnatava kooli üldandmed	5
3.	Koduteeninduse õppekavarühma analüüs standardite lõikes.....	10
3.1	Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	10
3.2	Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	18
3.3	Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad.....	23
3.4	Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik.....	26
3.5	Hindamiskomisjoni peamised järeldused ja osahinnangud.....	28
	Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes	29
4.	Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma analüüs standardite lõikes	30
4.1	Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	30
4.2	Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	33
4.3	Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad.....	34
4.4	Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik.....	35
4.5	Hindamiskomisjoni peamised järeldused ja osahinnangud järeldused.....	37
	Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes	37

1. Hindamisprotsessi kirjeldus

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi EKKA) viib kutseõpet pakkuva õppeasutuse (edaspidi *kooli*) tähtajalise õppeõigusega õppekavarühmas läbi korduva ekspertiisi (edaspidi kordushindamise).

Vastavalt kutseõppeasutuse seaduse § 11 lõikele 1 analüüsib hindamiskomisjon läbiviidava õppe nõuetele vastavust EKKA dokumendis [Kutseõppe õppekavarühma esmahindamise ja kordushindamise juhend](#) punktides 14 – 17 kehtestatud standardite ja kriteeriumide lõikes:

1. Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele

- (1) õppekava on kooskõlas kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega;
- (2) õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning (selle olemasolul) vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga;
- (3) õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist;
- (4) õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
- (5) õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

2. Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad

- (6) õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
- (7) õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavast, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

3. Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad

- (8) õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika on piisav ning toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
- (9) õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervise kaitse.

4. Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik

- (10) õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest;
- (11) õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik.

Hindamiskomisjon annab analüüsi põhjal iga standardi nõuete täitmise kohta hinnangu (edaspidi *osahinnang*):

- 1) vastab nõutavale tasemele;
- 2) vastab osaliselt nõutavale tasemele;
- 3) ei vasta nõutavale tasemele.

Rakvere Ametikool esitas EKKAle taotluse ja eneseanalüüsi aruande kordushindamise läbiviimiseks koduteeninduse ning hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmades 19.02.2021.

Kordushindamise läbiviimiseks moodustas EKKA hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga 02.03.2021. EKKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjon koosseisus:

Marika Merilai	komisjoni esimees, tööandjate esindaja, Kutseksamikeskus MTÜ kaubanduse valdkonna kutse- ja hindamisstandardite koostamine, kutse andja ülesannete täitmine, kutsekomisjoni töö juhtimine, kutseksamite korraldamine. 2000-2016 Eesti Kaupmeeste Liidu tegevdirektor; lektor Tallinna Tööstushariduskeskuses;
Annela Tiitson	tööandjate esindaja, Arkaadia Puhastuse OÜ juhatuse liige ja juhataja, puhastusvaldkonna koolitaja, kutsevõistluste kohtunik;
Sirje Rekkor	komisjoni sekretär, kutseõppe ekspert, Tallinna Ülikooli kutsepedagoogika lektor, õppekavaarenduse ekspert, riiklike õppekavade töörühma juht ja liige.

Hindamiskomisjon (edaspidi komisjon) läbis EKKA korraldatud kordushindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAgaga. Komisjoni liikmed leppisid õppekavarühmade eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastusel. Samuti palus komisjon enne külastust koolil täpsustada ja täiendada eneseanalüüsis esitatud informatsiooni ning koostati loetelu täiendavatest dokumentidest, millega sooviti tutvuda. Kool esitas täiendava informatsiooni elektrooniliselt.

Komisjon viis läbi virtuaalse hindamiskülastuse 23.-24.03.2021. 23.03 vestles komisjon kooli direktoriga, õppedirektoriga, hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavade eest vastutajaga. 24.03 vestles komisjon koduteeninduse õppekavarühma õppijatega, õpetajatega, õppekavade eest vastutajaga, praktika eest vastutajaga, koolipoolse praktikajuhendajaga ja õppedirektoriga Praktikakohtade esindajatega ja koduteeninduse õppekavarühma vilistlastega vestles komisjon 26.03.2021. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Pandeemia tõttu ei olnud komisjonil võimalik tutvuda hinnatavate õppekavarühmade õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ega külastada õppetöö/praktilise töö tegevusi, kuid kool edastas komisjonile õpikeskkonda tutvustavad videod.

Külastus kulges kokkulepitud ajal ja ladusalt, see oli kooli poolt hästi ette valmistatud, intervjuueeritavad olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Täname kooli täiendava informatsiooni esitamise eest enne külastust ning külastuse suurepärase ettevalmistuse ja korralduse eest. Vestlused kulgesid meeldivas õhkkonnas.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes. Hindamiskomisjon analüüsis standardite lõikes õppekavarühmas õppe nõuetele vastavust ning andis soovituselised parandustegevusteks. Analüüsi põhjal hindas komisjon õppe vastavust standardite nõuetele ja andis vastavad osahinnangud.

EKKA esitas esmase aruande koolile 19.04.2021. Kool teatas 21.04.2021, et neil ei ole aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 23.04.2021.

2. Hinnatava kooli üldandmed

Kontaktandmed:

Rakvere Ametikool

koolijuhi nimi: Kuno Rooba

kooli aadress: Piiri 8, Rakvere

telefon: +372 329 5030

e-post: info@rak.ee

koduleht: www.rak.ee

koduteeninduse õppekavarühma kontaktisik: Janne Toom, Janne.toom@rak.ee, 53494210

hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma kontaktisik: Raili Sirgmets, Raili.Sirgmets@rak.ee, 5217239

kooli kontaktisik: Raili.Sirgmets@rak.ee

Kooli lühituvustus

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid

Rakvere Ametikool on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav kool Lääne-Virumaal, mis pakub kutseõpet ning alates 2020. a. ka mittestatsionaarset üldharidusõpet. Kool pakub kutseõpet üheteistkümnese õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) 33 õppekaval. Seisuga 01.09.2020 õppis koolis 1256 õppijat, sh põhikooli järgses 60%, haridusnõudeta õppes 19% ja viienda taseme õppes 8% õppijatest ning mittestatsionaarses üldharidusõppes 13%. Töökohapõhises õppes 01.09.2020 seisuga 214 õppijat. Täiskasvanute koolitustel osaleb keskmiselt 500-600 õppijat aastas. Kokku on koolis 107 töötajat, neist 68 õpetajat.

Rakvere Ametikooli **missiooniks** on pakkuda innovaatilisi võimalusi õppija isiklikuks arenguks ning toimetulekuks tööelus ajakohase õpikeskkonna ning sõbraliku, motiveeritud ja kvalifitseeritud personali kaudu.

Rakvere Ametikooli **visioon** 2025 on: rahvusvahelisel tasemel oma ala meistreid koolitav väge täis ja tulevikku vaatav Lääne- Virumaa hariduskeskus.

Kooli **põhiväärtused** on: meisterlikkus, kogemus, uuendusmeelsus, hoolivus, koostöövalmidus ja paindlikkus.

Rakvere Ametikooli arengukava 2016 -2020 strateegilised eesmärgid on:

- muutunud õpikäsitus;
- pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid;
- elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus;
- digipööre elukestvas õppes;
- võrdsed võimalused elukestvas õppeks ja õppes osaluse kasv.

Kooli arengukavas 2016-2020 analüüsitud õppekavarühmade arenguvaateid toodud ei ole. Uute õppekavade prognoosis on toodud puhastusteenindaja ja -juhendaja, tase 4 õppekava (planeeritud rakendada 2017) arengukava koostamise ajal kehtinud õppekavarühma (turismi, majutuse ja toitlustuse) õppekavade juures. 2019. aastast on Kutseharidusstandardiga kehtestatud koduteeninduse õppekavarühm, kuhu kuuluvad koolis rakendatud puhastusteenindaja, tase 3 ja puhasutusteenindaja abilise, tase 2 õppekavad.

2021 aastaks koostas kool arengukava pikenduse, milles on kirjeldatud tulemusnäitajate sihtväärtused 2021, samuti 2021 tegevuskava. 2021. aasta tegevuskavas on kavandatud koduteeninduse ning hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmade õppekavade arendus. Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas planeeritakse 2021.a. koostada e-kaubanduse korraldaja õppekava, koduteeninduse õppekavarühmas puhastusteenindaja, tase 4 (töökohapõhine õpe) õppekava. Kavandatud on kõikides õppekavades

mooduli „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“ rakendamine, tase 3 õppekavade rakenduskavade koostamine mittestatsionaarse üldharidusõppe õppijatele (statsionaarne koolipõhine õpe) ning selle sidumine põhihariduse õppekavadega.

Hindamise ajal toimusid ettevalmistused uueks arengukava perioodiks.

Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade tasemeõppe õppekavadest

Perioodil 2018-2021 on koduteeninduse õppekavarühmas rakendatud kaht õppekava: puhastusteenindaja, tase 3 (nii töökohapõhises kui koolipõhises õppevormis) ja puhastusteenindaja abiline, tase 2 (koolipõhises õppvormis) õppekava. Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas sel perioodil õppekavu rakendatud ei ole. Ülevaade õppekavarühmade õppekavadest on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Ülevaade õppekavarühmade õppekavadest

Õppekavarühm	Õppekava nimetus	Kvalifikatsioonitase esmaõpe/ jätkuõpe	Kood EHISes	Maht (EKAP)	Rakendamise aasta	Rakendatud õppevormid	Link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele	Õppekava juht
Koduteeninduse õppekavarühm	Puhastusteenindaja	Tase 3, esmaõpe	214353*	60	Õppekava rakendatud 2019/20	Statsionaarne töökohapõhine ja koolipõhine õpe	Õppekava*	Janne Toom
	Puhastusteenindaja abiline	Tase 2, esmaõpe	201064*	120	Õppekava rakendatud 2018/19	Statsionaarne koolipõhine õpe	Õppekava	
Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühm	Klienditeenindaja kaubanduses	Tase 4, esmaõpe	215706	60	Õppekava ei ole rakendatud	Õppekava ei ole rakendatud	Õppekava	Raili Sirgemets

Allikas: Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne.

**Hindamise algul seisuga 12.03.2021 olid kooli kodulehel kättesaadavad õppekavade ja rakenduskavade versioonid, mille komisjon analüüsil aluseks võttis. Aruande esitamise ajaks on kooli kodulehel tehtud muudatusi ja seal on kättesaadavad uued õppekavade ja moodulite rakenduskavade versioonid.*

Ülevaade õppekavarühmade tasemeõppe õppijatest

Koduteeninduse õppekavarühmas õppis seisuga 15.03.2021 kuus õppijat, veebruaris 2021 lõpetas õpingud 55 õppijat. Käesoleval õppeaastal moodustasid koduteeninduse õppekavarühma õppijad 4,8% kooli õpilaskonnast.

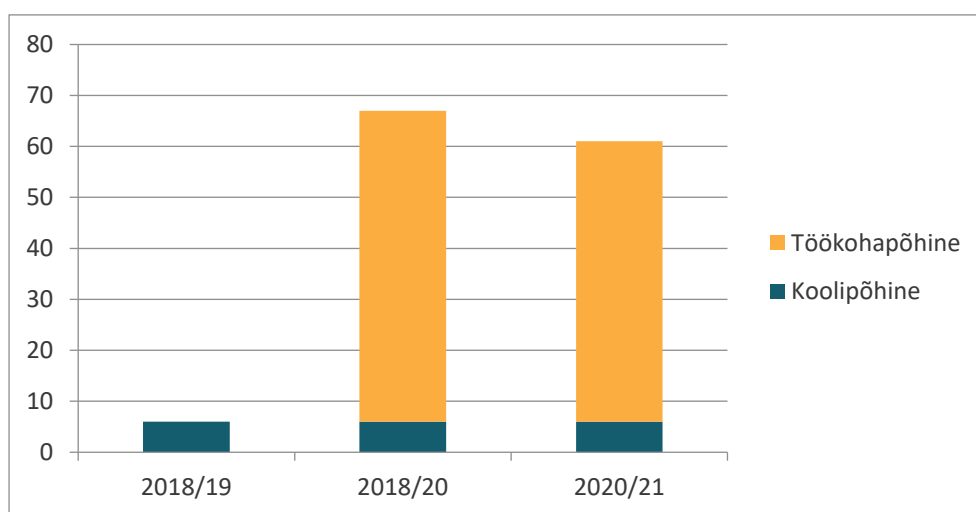
Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas ei ole perioodil 2018-2021 tasemeõppe õppijaid vastu võetud. Ülevaade õppekavarühmade õppijatest on toodud tabelis 2 ning koduteeninduse õppekavarühma õppijate arvu dünaamikast 2018-2021 õppevormide lõikes joonisel 1.

Tabel 2. Ülevaade õppekavarühmade õppekavadel õppijatest aastatel 2018-2021

Kutseõppe õppekavarühma kordushindamise hindamisaruanne

Õppekava nimetus, tase, õppekoht ja õppevorm	Alustamise õppeaasta	Alustas (arv)	Lõpetamise aasta	Lõpetas (arv)	Õpib seisuga 15.03.2021	Lõpetanute osakaal %
Puhastusteenindaja abiline, tase 2, mittestatsionaarne õpe	2018/19	6	2020	6	0	100%
Puhastusteenindaja, tase 3, Väike-Maarja õppekoht, statsionaarne töökohapõhine	2019/20	11	2021 veebbruar	11	0	100%
Puhastusteenindaja, tase 3, Rakvere õppekoht, statsionaarne töökohapõhine	2019/20	30	2021 veebbruar	27	0	90%
Puhastusteenindaja, tase 3, Tapa õppekoht, statsionaarne töökohapõhine	2019/20	26	2021 veebbruar	17	0	65%
Puhastusteenindaja, tase 3, statsionaarne koolipõhine	2020/21	7	2019	0	6	
Kokku kodusteeninduse õppekavarühma õppijate arv 2018- 2021		80		61	6	Keskmine 83,6 %
Klienditeenindaja kaubanduses, tase 4		0	0	0	0	0

Allikas: Õppeinfosüsteemi andmed 07.01.2021 ja kooli esitatud täiendavad andmed.

Joonis 1. Kodusteeninduse ÕKR õppijate arv Rakvere Ametikoolis 2018-2021 (Allikas: kooli esitatud andmed).

Ülevaade õppekavarühmadega seotud täiendusõppe kursustest

Perioodil 2018-2021 on koduteeninduse valdkonnas rakendatud kolm täienduskoolituse õppekava mahuga 50-200 tundi ning täienduskoolitusi on läbinud kokku 27 osalejat. Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas sel perioodil täienduskoolituste õppekavu rakendatud ei ole. Ülevaade täiendusõppe kursustest on toodud tabelis 3.

Tabel 3. Ülevaade õppekavarühmade täiendusõppe kursustest aastatel 2018-2021.

Aasta	Sihtrühm	Õppekavarühm kutsestandardi alusel	Toimumise aeg	Maht	Alustas	Lõpetajate arv
2018						
Puhastusteenindaja abiline	Eesti töötukassa sihtrühm	Majutamine ja toitlustamine	21.08-27.11.2018	200	7	7
2019						
Majutus -ja toitlustusasutuse koristamine	RKT koolituste sihtrühm. Isikud, kes vajavad õpet tööalaselt	Koduteenindus	24.09-24.10.2019	50	10	10
Kodukoristusteenus	RKT koolituste sihtrühm. Isikud, kes vajavad õpet tööalaselt	Sotsiaaltöö ja nõustamine	18.02-20.03.2019	50	10	10

Allikas: Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne ja kooli esitatud täiendavad andmed.

Ülevaade õppekavarühmade õpetajatest

Koduteeninduse õppekavarühmas on kuus õpetajat, kellest, üks töötab täiskoormusega ja viis osakoormusega 0,1 - 0,2 ametikohta. Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas on kooli andmetel kolm õpetajat. Ülevaade õppekavarühmade õpetajatest on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Ülevaade õppekavarühmade õpetajatest.

Õppekavarühm	Õpetajate arv kokku, k.a praktikud (sh kutse kvalifikatsiooniga õpetajate arv)	Lepingu liik	
		Töölepinguga	VÕS lepinguga (sh üks koostöölepingu alusel)
Koduteeninduse õppekavarühm	6 (4)	Töölepinguga	6
		VÕS lepinguga (sh üks koostöölepingu alusel)	1
Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühm	3 sh 1 praktik	Töölepinguga	2
		VÕS lepinguga	1

Allikas: Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne ja kooli esitatud täiendavad andmed.

Ülevaade eelmise hindamise põhjal sisse viidud muudatustest

2018. aastal viidi Rakvere Ametikooli mõlemas hinnatavas õppekavarühmas läbi ekspertiis. Hindamise tulemusel tegi hindamiskomisjon koduteeninduse õppekavarühma osas koolile soovitusi.

Ekspertiisikomisjoni 2018.a otsuses on märgitud, et puhastusteeninduse eriala õpetamine nõuab palju praktiliste oskuste arendamist, mistõttu on praktika ettevõttes ja praktiline töö koolis vajalik suuremas mahus. Perioodil 2018-2021 on õppekaval puhastusteenindaja, tase 3 rakendatud statsionaarset koolipõhist õpet, praktilise töö ja praktika maht on olnud 68-70%. 2020. aastal alustatud puhastusteenindaja tase, 3 statsionaarse töökohapõhise õppevormi õppes on praktikat ja praktilist tööd koolis kokku 70%.

3. Koduteeninduse õppekavarühma analüüs standardite lõikes

3.1 Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele

Hindamiskriteeriumid:

1. Õppekava on kooskõlas kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega;
2. Õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning (selle olemasolul) vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga;
3. Õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist;
4. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripäradest ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
5. Õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Analüüs

Rakvere Ametikoolis on välja töötatud „Puhastusteenindaja, tase 3“ esmaõppe õppekava mahuga 60 EKAP ja „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õppekava mahuga 120 EKAP. Aruandeperioodil on „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õppekaval lõpetanud üks õppegrupp (koolipõhine õppevorm), „Puhastusteenindaja, tase 3“ õppekaval kolm õppegruppi (töökohapõhine õppevorm) ja hindamise ajal õpib õppekaval „Puhastusteenindaja, tase 3“ üks õppegrupp (koolipõhine õppevorm).

Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS) on registreeritud kolm Rakvere Ametikooli puhastusteeninduse õppekava: „Puhastusteenindaja tase 3“ õppekavad koodiga 214353 ja hindamisprotsessi alguses ka koodiga 201063 ning „Puhastusteenindaja abiline tase 2“ õppekava koodiga 201064. Vestlusel kinnitas õppedirektor, et õppetöös rakendatakse tase 3 õppekava koodiga 214353 ja tase 2 õppekava koodiga 201064. Komisjon analüüsis koduteeninduse ÕKR eneseanalüüsis lk 3 viidatud ja 12.03.2021 kooli kodulehel kättesaadavat „Puhastusteenindaja, tase 3“ (koodiga 214353) ja „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ (koodiga 201064) õppekavu ja moodulite rakenduskavu. Novembris 2019 viidi „Puhastusteenindaja tase 3“ õppekavasse sisse spetsialiseerumised „Eripuhastustöötaja tase 3“ ja „Majutusasutuse toateenindaja, tase 3“. Praeguseks on õppekava muudetud ning õpingute läbiviimisel omandatavaks kvalifikatsiooniks on „Puhastusteenindaja, tase 3“ mitte enam „Eripuhastustöötaja, tase 3“ ja „Majutusasutuse toateenindaja, tase 3“.

Õppekavade arenduse eest vastutab ÕKR eneseanalüüsi põhjal õppekava põhiõpingute õpetaja. Samas selgus vestlustel, et vastutus on jagatud õppedirektori ja õpetaja vahel. 2018/2019 õppeaastal alustati ÕKR õppekavade moodulite rakenduskavade analüüsi eesmärgiga täpsustada erinevate tasemete kompetentse vastavate tasemete õppekavade moodulite rakenduskavades. Moodulite rakenduskavu analüüsitakse ka pärast iga mooduli läbimist. Aruandeperioodil on ÕKR koostatud „Puhastusteenindaja, tase 3“ õppekava moodulite rakenduskavad, arvestades ettevõtete vajadusi ja avaliku sektori asutuste puhastusteenindajate vajadusi. Samuti on arendatud valikmooduleid. Aruandeperioodil on koostatud „Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4“ jätkuõppe õppekava, mille vastuvõttu planeeritakse 2021/2022

õppeaastal. Esimese õppegrupi avamiseks on õppijate sihtgrupp olemas „Puhastusteenindaja, tase 3“ töökohapõhise õppe läbinud vilistlaste näol.

Õppekavade kooskõla kutseharidusstandardiga

Õppekava „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ moodulite õpiväljundid vastavad suures osas kutseharidusstandardis toodud 2. taseme kutseõppe õpiväljunditele. Õppekava mõnede valikmoodulite õpiväljundid ei ole kutseharidusstandardiga vastavuses. Näiteks valikmooduli „Toitumine ja toitlustamine“ õpiväljundid: „Kavandab oma tööd ja eeltötleb toidutoorme kasutades asjakohaseid tehnoloogilisi võtteid“; „Valmistab erinevast toormest kuumi ja külmi toite ja jookke“; „Katab laua ja serveerib toidu“ ei vasta kutseharidusstandardis sätestatud 2. taseme kutseõppe õpiväljunditele, mis määratlevad, et õppija suudab täita tööülesandeid juhendamisel. Valikmooduli „Arvutiõpetus“, maht 7 EKAP õpiväljundid ei vasta kutseharidusstandardis sätestatud 2. taseme kutseõppe õpiväljunditele ning on sihtrühma poolt raskesti saavutatavad. Samuti on mõned valikmooduli „Arvutiõpetus“ õpiväljundid sõnastatud liialt üldiselt ega ole seetõttu hinnatavad, näiteks õpiväljundid „Kasutab Internetti“; „Kasutab Microsoft Wordi programme“. Kutseharidusstandardi 2. taseme kutseõppe õpiväljundid sätestavad, et õppija oskab mõnel määral kasutada internetti ning kasutada mõningaid rakendusi juhendamisel.

Valikmoodulite maht on õppekavas „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ 37 EKAP, mis moodustab 30,8% õppekava mahust mõnevõrra ületades kutseharidusstandardis toodud nõudeid. Samas on ühe valikmooduli „Toitumine ja toitlustamine“ maht (16 EKAP) ebaproportsionaalselt suur. Ülejäänud valikmoodulite maht kokku on 28 EKAP, seega õppijal pole moodulit „Toitumine ja toitlustamine“ valimata võimalik õppekava täita. Praktika maht õppekavas „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ on 20 EKAP, kuid moodulite rakenduskavast ei selgu, millistes moodulites ja millises mahus on praktiline töö ja praktika. Seetõttu ei saa kinnitada, et praktiline töö ja praktika kokku moodustab kutseõppe mahust vähemalt 70 protsenti.

Õppekava „Puhastusteenindaja, tase 3“ (maht 60 EKAP) põhiõpingute õpiväljundid ja neist tulenevad moodulite õpiväljundid vastavad osaliselt kutseharidusstandardis toodud 3. taseme kutseõppe õpiväljunditele. Koolipõhises õppevormis on valikõpingute maht 7 EKAP (11,7% ÕK mahust), mis ei vasta kutseharidusstandardi nõuetele (nõutav on 15-30% õppekava mahust). Töökohapõhises õppes peab õppija valima 9 EKAP mahus valikmooduleid, kuid õppekavas on toodud 3 valikmoodulit, mille maht on kokku 10 EKAP. Õppija õpingute mahuks kujuneb sel juhul 61 EKAP, mis ületab õppekava mahu.

Komisjoni poolt analüüsitud õppekavas „Puhastusteenindaja (spetsialiseerumine majutusasutuse toateenindaja, eripuhastustöötaja), tase 3“ (EHISe kood 21453) on sätestatud, et õpingute läbimisel omandatavad kvalifikatsioonid on „Majutusasutuse toateenindaja, tase 3“ ja „Eripuhastustöötaja, tase 3“, ning et õpiväljundite saavutatust hinnatakse kutseeksamiga. Intervjuude käigus selgus, et kõik töökohapõhise õppevormi õppijad valisid küll mooduli „Eripuhastustööd“, mis võimaldab spetsialiseeruda eripuhastustöötajaks, kuid lõpetamisel taotlesid kutseeksamil „Puhastusteenindaja tase 3“ kutset. Praeguseks kooli kodulehel kättesaadavas õppekavaversioonis spetsialiseerumist ei ole ja õpingute läbimisel omandatavaks kvalifikatsiooniks on „Puhastusteenindaja, tase 3“.

Kõik hindamisperioodil rakendatud täienduskoolituse õppekavad on koostatud lähtuvalt täienduskoolituse standardist (RT I, 11.11.2016, 2) ning on saanud riikliku koolitustellimuse (RKT) või rahastatud Eesti Töötukassa poolt.

Õppekavarühma õppekavad on osaliselt kooskõlas kutseharidusstandardi vastavate tasemete õpiväljunditega.

Õppekavade õpiväljundite vastavus tööturul vajavate kompetentsidega ning kutsestandardiga

ÕKR õppekavade koostamisel ja arendamisel on arvestatud töömaailma trende ja vajadusi (nt OSKA raportid, sh COVID-19 eriuuringu 2020 tulemusi, tagasiside ettevõtetelt, kutsestandard) kui ka sihtgrupi vajadusi.

„Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õppekava koostamise aluseks on „Puhastusteenindaja abiline tase 2“ kutsestandard (kinnitatud Teeninduse Kutsenõukogu otsusega nr 7, 18.05.2017).

„Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õppekava mõnede moodulite õpiväljundid on osaliselt saavutatavad ületades samas kutsestandardis toodud kvalifikatsiooninõudeid. Komisjoni hinnangul on mõnede mooduli õpiväljundite saavutamine, hindamiskriteeriumite täitmine või õppeülesannete sooritamine õppekava sihtrühma silmas pidades küsitav. Näiteks on moodulis „Karjääriplaneerimine ja ettevõtlike alused“ (3 EKAP) hindamiskriteeriumite all välja toodud, et juhendamisel õppija „eristab bruto- ja netopalka“, praktilise tööna „kaardistab erinevused töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu vahel“, samuti peab õppija hindamiskriteeriumitele vastamiseks koostama juhendamisel oma CV ja lühin- ning pikaajalise karjääriplaani ning oskama koostada ja vormistada elektroonset seletuskirja, kusjuures õppemeetodiks on peamiselt infootsing. Komisjoni arvates ei ole see erivajadustega õppijatele (kes vajavad tugiisiku abi) jõukohane, samuti ei vasta kutse kvalifikatsiooninõuetele.

„Puhastusteenindaja, tase 3“ õppekava koostamise aluseks on „Puhastusteenindaja, tase 3“ kutsestandard (kinnitatud Teeninduse kutsenõukogu otsus 7/18.05.2017 ja kutseharidusstandard). Puhastusteenindaja eriala õppekava ja moodulite rakenduskavade, sh valikõpingute koostamisel on arvestatud tööandjate, näiteks avaliku sektori organisatsioonide vajadusi ja ootusi ning on võimalus spetsialiseeruda. Näiteks valisid kõik töökohapõhises õppes õppijad põhiõpingutest mooduli „Eripuhastustööd“, mitte „Toateenindamine“, sest nende töö nõuab mööbli, seinte ja põrandate süvapuhastust.

Õppekava „Puhastusteenindaja, tase 3“ (nii töökohapõhine kui koolipõhine õppevorm) moodulite ja kutsestandardi kompetentside tegevusnäitajate vahel on võrdlusanalüüs toodud õppekava lisa 2. Analüüsi tulemusel selgus mõningaid mittevastavusi. Näiteks on lisa 2 märgitud, et moodulis „Sissejuhatus kutseõpingutesse“ (2 EKAP) hinnatakse kompetentse „Hoolduskoristuse tegemine“ ja „Suurpuhastuse tegemine“. Mooduli rakenduskavas vastavaid hindamiskriteeriumeid ei ole ning ei lävendi, mooduli kokkuvõtva hinde kujunemise ega mooduli hindamise juures pole midagi toodud nimetatud kompetentside omandatuse hindamise kohta. Samas ei hinnata moodulis „Eripuhastustööd“ (6 EKAP) ja „Karjääri planeerimine ja ettevõtlike alused“ (3 EKAP) ühtki kutsestandardis toodud kompetentsi.

Õppekava mõnede moodulite õpiväljundid on kõrgema tasemega kui kutsestandardi kvalifikatsiooninõuetes sätestatud. Näiteks on „Puhastusteenindaja, tase 3“ õppekavas töökohapõhise õppevormi moodulite rakenduskavas moodulis „Puhastamine ja koristamine sh praktika“ (maht 40 EKAP) õpiväljundina märgitud, et õppija „Määratleb objekti koristusvajaduse lähtudes mustuse liigist ja astmest ning koostab koristusplaani erineva otstarbega ruumidele“. Koristusplaani koostamine on Puhastusteenindaja juhendaja, tase 4 nõue. Samuti on mooduli „Eripuhastustööd“ õpiväljund „Juhendab teisi töötajaid“ kutsestandardist lähtuvalt pigem 4. taseme õpiväljund.

Õppekavarühma õppekavade õpiväljundid on osaliselt vastavuses nende aluseks olevate kutsestandarditega.

Õppekavade maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ja õppevormid

„Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õppekava maht on 120 EKAP, mis on asjakohane ja toetab õpiväljundite saavutamist. Põhiõpingute maht on 83 ja valikõpingute maht 37 EKAP (30,8% ÕK mahust), mis ei ole nõuetekohane. Praktika moodustab põhiõpingutest 20 EKAP (24% ÕK mahust). Moodulite rakenduskavades ei selgu aga praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal.

Vestlustes õppijatega ja vilistlastega selgus, et valikainete moodulid pakkus välja kool ja neil valida ei võimaldatud. Samas olid nii õppijad kui vilistlased kooli pakutud valikmoodulitega (sh toiduvalmistamise mooduliga) rahul. Näiteks kui soome keele algkursus tekitas algul õppijates arusaamatust, jäadi hiljem õppe ja tulemusega rahule.

„Puhastusteenindaja, tase 3“ õppekava maht on 60 EKAP, mis on asjakohane ja toetab õpiväljundite saavutamist. Statsionaarses koolipõhises õppevormis on põhiõpingute maht 53 ja valikõpingute maht 7 EKAP (11,7% ÕK mahust), mis on väiksem kutseharidusstandardi nõudest (üldjuhul 15-30% ÕK mahust). Iseseisva töö maht 134 tundi ehk 5 EKAP (8 % ÕK mahust) ei ole nõuetekohane, kuna kutseharidusstandard sätestab, et iseseisev töö moodustab statsionaarse õppevormi puhul vähemalt 15 protsenti. Praktika moodustab põhiõpingutest 30 EKAP (50% ÕK mahust), mis on nõuetekohane. Töökohapõhises õppevormis on põhiõpingute maht 51 ja valikõpingute maht 9 EKAP (15 % ÕK mahust), mis on nõuetekohane. Iseseisva töö maht on 200 tundi ehk u 8 EKAP (13% ÕK mahust), mis ei ole nõuetekohane. Praktika moodustab põhiõpingutest 30 EKAP (50% ÕK mahust). Töökohapõhise õppevormi puhul on nõue, et praktika moodustab vähemalt 2/3 ÕK mahust ehk peaks olema 40 EKAP. Praktilise töö maht, kui valitakse eripuhastustööde moodul, on 248 tundi so 9,5 EKAP ehk 16% õppekava mahust.

Õppekavarühma õppekavade maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal on osaliselt asjakohased ja ei toeta täiel määral õpiväljundite saavutamist.

Õppekorraldus

Õppekavarühma õppekorraldus on sätestatud õppekorralduseeskirjas. Töökohapõhise õppe korraldus on sätestatud õppekorralduseeskirja (ÕKE) lisas „Töökohapõhise õppe rakendamise kord“ ning praktika korraldus ÕKE lisas „Praktika läbiviimise tingimused ja kord“. Vastavalt nimetatud korrale tuleb iga uue praktikakoha lisandumisel hinnata enne õppija praktikale suunamist praktikakoha sobivust ning praktika toimub vaid kooli poolt tunnustatud praktikakohtades, mis võimaldavad täita praktikale seatud õpieesmärgid ja saavutada õppekavas kirjeldatud õpiväljundeid.

Õppeaasta planeering, mis sisaldab põhi- ja valikõpinguid ning praktilist õpet õppekeskkonnas ja praktikas, tehakse kättesaadavaks õppetöö alguseks ning on nähtav nädalate lõikes. Kõik muudatused tunniplaanis on nähtavad reaalajas ja tunniplaan täpsustatakse vähemalt kuu aega ette. Õppekorralduslik informatsioon on hästi kättesaadav kodulehel, õppeinfosüsteemis, sotsiaalmeedias ja suhtlemisel õpetajate ja grupijuhendajaga.

Õppekavarühma õppijad on eri vanuses, erineva eelneva haridustaseme ja emakeelega. Õppekorraldus ÕKRs lähtub õppijate sihtrühmast ning töökohapõhise õppevormi puhul ka praktikaettevõtete vajadustest. Erisused õppekorralduses võivad tuleneda varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) kasutamisest (näiteks töökohapõhise õppe praktika puhul). Õppekorralduses arvestavad ÕKR töötajad ka konkreetse õppegrupi õppijate eripärasid ning toetavad õppijaid sellest lähtuvalt õpiväljundite saavutamisel. Vestluses osalenud õpetajad ja õppijad kinnitasid, et näiteks on õppijatele võimaldatud iseseisva töö reeded.

Vestlustes selgus, et tase 3 koolipõhise õppevormi õppijad on kõik hariduslike erivajadustega noored. Erialaõpetajate hinnangul ei ole need õppijad valmis oma kompetentse kutseksamil tõendama, kuna

tasemel 3 nõutud kutseoskused ei ole neile jõukohased. Seda kinnitasid ka vestlusel osalenud õppijad. Näiteks tõi vestlusel osalenud kutseõpetaja välja, et HEV õppijatele ei ole jõukohane ainete pH väärtuste analüüsimine, mis on aga puhastusteenindaja tase 3 kutseeksamil hinnatav kriteerium. Samuti tõi õpetaja välja, et osade HEV õppijate lugemise ja kirjutamise oskus on nõrk. Kutsestandard näeb aga ette, et kutse taotleja valib ise välja vastavalt juhisele sobiva koristusaine, ja mõõdab välja sobiva koguse, arvestades mustuse liiki ja pinnakattematerjali ning järgides kasutusjuhendit.

Praktilise töö tegemise võimalusi koolis hindasid vestluses osalenud puhastusteenindaja, tase 3 õppijad ja praktikajuhendajad kõrgelt.

Lähtuvalt sihtrühmast on praktikakorralduses erisusi. Näiteks arvestades õppijate sihtrühma eripära (HEV õppijad) ning pandeemiast tingitud olukorda tööturul toimub statsionaarse koolipõhise õppevormi õppijate praktika koolis, sh õpilaskodus. Ka osad töökohapõhise õppevormi õppijad sooritavad osaliselt praktika koolis, kui ettevõttes ei ole võimalik kõiki õpiväljundeid saavutada (nt puudub võimalus harjutada eelneisutatud koristustekstiilidega koristamist). Reeglina on kasutusel digitaalne praktikadokumentatsioon, kuid tase 2 praktika korraldamisel kasutati paberikandjal päevikuid, mida õppijad täitsid koos tugiisikuga. 3. taseme töökohapõhised õppijad taotlesid praktika arvestamist enamasti varasema töökogemuse alusel (VÕTAgA). Vestlustes nii õpetajate kui vilistlastega selgus, et töökohapõhise õppe praktika hindamisel varasema töökogemuse põhjal ei analüüsitud ega kontrollitud praktika õpiväljundite saavutatust.

Nõuded praktikajuhendajate erialastele oskustele ja teadmistele on esitatud praktika korras (punkt 14) kus on sätestatud, et juhendavad asjakohase ettevalmistusega praktikajuhendajad. Vestlustes praktika koordineerijatega selgus, et praktikajuhendajateks olid töökohtade haldus- ja majandusjuhatajad, kel puudusid erialased teadmised ja oskused ning vastav koolitus. Osad ettevõttepoolsed praktikajuhendajad olid üheaegselt nii õppijad kui juhendajad.

Mitme praktikakohaga tutvus kutseõpetaja õppetöö käigus, osadega oli tuttav juba eelnevalt (näiteks Väike-Maarja Gümnaasium), lisaks korraldati kogu õppegrupiga ühiseid õppekäike erinevatesse praktikakohtadesse. Praktikakohtade tunnustamist ei ole ÕKR-s läbi viidud. Vestlustes ühe vilistlasega selgus, et praktikakoht ei andnud talle tema arvates piisavalt võimalusi praktika sooritamiseks, samas võimaldati osa praktikat sooritada koolis. Samuti selgus vestluste käigus, et vähemalt ühes praktikakohas olid töövahenditeks nõormopid, mis on ebaprofessionaalsed nii ressursikasutuse kui hügieenilisuse seisukohalt. Koolipoolsed praktikajuhendajad nõustasid praktikakohti individuaalselt vajalike töövahendite soetamisel.

Õppekavarühmal on hea koostöö kohalike omavalitsustega ja avaliku sektori organisatsioonidega, kelle esindajad on jäänud rahule õppetöö paindliku korraldusega ja õppijate arenguga. Näiteks Tapa vallavalitsuse esindaja sõnul tõusis Tapa Spordikeskuse puhastuskvaliteet märgatavalt juba õppeperioodi keskel. Ettevõtjad jäid rahule ka koolilõpetajate kutseeksami sooritusega.

Vilistlased ja õppijad soovivad asuda õppima puhastusteeninduse erialale, praktikajuhendajad leidsid, et tänu õppimisele on töö efektiivsem ja tulemuslikum.

Õppekavarühma õppekorraldus, sh praktilise töö korraldus lähtub õppijate ja õppevormi eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel, praktika korraldus toetab osaliselt õpiväljundite saavutamist.

Õppekavade õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid

ÕKR-s rakendatud õppekavade õppe sisu, meetodeid ja hindamist kajastavaid moodulite rakenduskavu on kohandatud lähtuvalt sihtrühma eripärast, õppevormist, õpetajate ja õppijate ning praktikaettevõtete tagasisidest. Näiteks olid õpitegevused ja -materjalid kohandatud vastavalt nii tase 2 kui tase 3 koolipõhises õppevormis õppivate HEV õppijate (tase 2 puhul õpiti tugiisiku abil) vajadustest lähtuvalt.

Tase 2 õppes ei olnud vestluses osalenud õpetaja sõnul Porkuni kooli õpilased suutelised iseseisvalt arvutit sihipäraselt kasutama, mistõttu kasutas õpetaja õppetöös peamiselt tahvlit, kuid digipädevuste arendamiseks käis õppijatega siiski arvutiklassis, et nad saaksid tugiisiku abil arvutiga tuttavamaks ja kirjutamist harjutada. Õpetaja sõnul on mõnel õppijal arvutis isegi lihtsam kirjutada kui käsitsi. Tase 3 koolipõhise õppevormi õppijatega (HEV õppijad) kasutas õpetaja arvuteid kirjaliku eneseväljenduse oskuse arendamiseks (e-kirja koostamiseks praktikakoha leidmiseks), postkasti kasutamise õppimiseks, kutsestandardist isikuomaduste otsimiseks jne. Erialaõpetaja tõi vestluses esile, et HEV õppijatega on esikohal ja äärmiselt oluline praktiline töö ja rutiin, iga päeva alustatakse samade tegevustega, et õppijad suudaksid tegevustega kohaneda ja töövõtteid ise kasutama hakata. Hiljem, kui hakati teooriaosa käsitlema, said õppijad juba sellest paremini aru. Töökohapõhises õppes on õpetajate kogemuse kohaselt väga erineva digipädevusega õppijaid ning igaühele tuleb läheneda individuaalselt.

Vestlusest ÖKR õpetajatega selgus, et nende autonoomsus moodulite rakendamisel kohandamisel konkreetsele õpperühmale on suur. Õpetajad kohandavad nii õppe sisu, õppeülesanded ja -meetodeid kui ka hindamisülesanded lähtuvalt õppijate eripärasest, töökohapõhise õppe puhul lisaks ka praktikaettevõtete eripärasest. Näiteks kinnitasid õpetajad vestluse käigus, et nende õpetamistegevus sõltub õppijate vanusest ja tervislikust seisukorrast, nad taotleavad, et õpe oleks võimalikult praktiline ja õppijad saaksid õpitut kasutada igapäevatoos. Nad soovivad võimaldada arutelu ja dialoogi, anda töökohapõhiste õppijatele võimalust jagada oma kogemust. Eriti rõhutati praktika ja teooria seostamist töökohapõhiste õppijate puhul. Ühe vestlusel osalenud õpetaja sõnul töötab ta väga õppijakeskselt, näiteks kasutab iga grupiga just neile kohandatud õpitegevusi, sh iseseisvaid töid, mis järgmisele grupile ei pruugi aga üldse sobida. Seetõttu on ka rakenduskavad õpetaja sõnul pigem üldisemad.

Kõigis põhiõpingute moodulites lõimitakse väga tihedalt teooria- ja praktilist õpet. ÖKR eneseanalüüsis on toodud soome keele õppe lõimimine arvutiõpetusega, mida kinnitas ka vestluses soome keele õpetaja. Viimasel aastal on lõimimisel väljakutseks osutunud pandeemia olukord.

Vestlustel õpetajate ja õppijatega selgus, et õppetöös kasutatakse enamasti õppijaid aktiveerivaid, koostõiseid, praktiliste oskuste arengut ning teoreetilise ja praktilise õppe lõimimist, ka võtmepädevuste lõimimist toetavaid õpistrateegiaid, nt projektõpe, õpimapi koostamine, aga ka õppemeetodeid ja –võtteid, näiteks juhtumianalüüsid (sh videote põhjal), probleemsituatsioonide lahendamine, rollimängud, situatsioonülesanded, praktilised harjutused, õppekäigud, mõiste- ja mõttekaardid jt. Kasutatakse ka erinevaid võtmepädevuste arengut toetavaid õppemeetodeid, näiteks ühistöö- ja suhtlemis- ning eneseväljendusoskuste arendamiseks rühma-, meeskonna- ja projektitööd, rollimänge, esitlusi. Vestlusel osalenud õppijad väljendasid oma rahulolu õppega, tuues esile võimaluse pidevalt teoorias õpitut praktiliselt läbi teha, ühiselt tehtu üle arutleda. Samas vajab õppemeetodite valik läbimõtlemit ja meetodid mõtestamist. Korduvalt on õppemeetoditena nimetatud iseseisvat tööd, tööd arvutiga, mis ei ole aga õppemeetodid, kuna iseseisva töö jaoks ja ka tööks arvutiga on vajalik valida sihtrühmast lähtuvad eesmärgipärased meetod(id).

Õppes kasutatakse läbivalt õppijate sihtrühmi arvestades mitmeeristavat hindamist, mis on üldiselt kirjeldatud moodulite rakenduskavades. Kasutatakse ka sihtrühmadele sobivat kujundavat hindamist. Õppijad saavad õppimise kestel pidevalt õpiväljundite saavutamist toetavat tagasisidet. Näiteks kogunetakse vestlusel osalenud õppijate (koolipõhine õppevorm) sõnul iga päeva lõpus tagasisideringiks. Hindamismeetoditena on moodulite rakenduskavades toodud praktiline töö, praktiline grupitöö, õpimapp, kokkuvõtte õppekäigust, vestlus praktilise töö kontekstis, töölehte, suulist esitlust, funktsionaalne lugemine. Tase 3 õppes kasutatakse enesehindamist (nt enda töö analüüs).

Hindamise kajastamine moodulite rakenduskavades vajab arendamist. Mõnedes moodulite rakenduskavades ei ole kokkuvõttev hindamine piisavalt läbipaistvalt lahti kirjutatud ja mõnes rakenduskavas ei ole arusaadav, millised on hindamisülesanded ehk kuidas peab õppija õpiväljundi saavutamist tõendama, mida peab selleks tegema. Põhiõpingute moodulite, mis sisaldavad praktikat, rakenduskavades ei ole piisavalt läbipaistvalt välja toodud (näiteks töökohapõhises õppe puhul), kuidas

kujuneb mooduli kokkuvõttev hinne. Tase 2 õppekava moodulite rakenduskavas ei ole kirjeldatud hindamisülesandeid. Tase 3 moodulite rakenduskavas on õppe- ja hindamismeetodid ning -ülesanded esitatud üksikutes moodulites, näiteks põhiõpingute moodulitest „Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused“ ja „Eripuhastustööd“ ning hindamismeetodid on loetletud valikõpingute moodulites.

Õppekavade moodulite rakenduskavades esitatud õppesisu toetab suures osas õpiväljundite saavutamist. Samas leidub liigset, õpiväljunditega mitteseotud ja õppetaset ületavat õppesisu. Näiteks „Puhastusteenindaja, tase 3“ koolipõhise õppevormi moodulite rakenduskavas on alateemade all märgitud kulude optimeerimine, kvaliteediga seonduvad kulud, INSTA 800, koristustööde kulud ja kulude jaotus. Nendest teemadest enamus on Puhastustööde juht, tase 5 nõuded. INSTA 800 on aga Põhjamaade ühine standard, mis ei ole Eestis otseselt kasutusele võetud vaid on aluseks kehtiva EVS 914 standardi „Koristuse kvaliteedi kokku leppimine ja hindamine“ väljatöötamisel. EVS 914 standardi tundmist ei eelda aga isegi Puhastustööde juht, tase 5 kutsestandard. Näiteks „Puhastamine ja koristamine“ moodulis on õpiväljunditega mitte seotud kristalliseerimise teema, mida õpetaja kinnitusele ei ole ka läbitud. Mõnede õpiväljunditega seotud sisu on rakenduskavas küll põhjalikult avatud, näiteks on moodulis „Sissejuhatus kutseõpingutesse“ esmaabiga seotud õpiväljund „mõistab töötervishoiu tähtsust ning nõudeid ja demonstreerib esmaabi kursuse läbimise järel esmaabi andmise oskusi“. Samas vestluste käigus selgus, et õppijad ei olnud läbinud esmaabi kursust ning neil ei ole tulnud demonstreerida esmaabi andmise võtteid teadvusetuse, vigastuste, külmakahjustuste, põletuste ja meditsiinilise šoki korral, mis on vajalik hindamiskriteeriumi ületamiseks.

Õppekavarühma õppekavades on õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid valdavalt sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Koduteeninduse õppekavarühma õppekava „Puhastusteenindaja, tase 3“ õpiväljundid on saavutatavad, õppekava „Puhastusteenindaja abiline, tase 2“ õpiväljundid on osaliselt saavutatavad. Õppekavarühma õppekavade õpiväljundid vastavad osaliselt kutseharidusstandardi nõuetele.

Aruandeperioodil on rakendatud kolm täienduskoolituse õppekava: „Puhastusteenindaja abiline“, maht 200 tundi, „Majutus -ja toitlustusasutuse koristamine“, maht 50 tundi ja „Kodukoristusteenus“, maht 50 tundi. Alates 2019.a. oktoobrist õppekavarühmas täienduskoolitusi toimunud ei ole.

Õppe tulemuslikkuse näitajate trendid

Lõpetanute tööturul rakendumine, sh edasiõppijate osakaal KT ÕKR õppekavadel. Õppijate rahulolu KT ÕKR õppekavadel

Kool ei kogu andmeid lõpetajate tööle rakendumise ja edasi õppimise kohta.

Õppijate rahulolu KT ÕKR õppekavadel

KT ÕKR koolipõhise õppekava alusel olevatelt õppijatelt kirjalikku tagasisidet ei ole kogutud, kuid on korraldatud suulist tagasisidestamist nii õppegruppides kui ka individuaalselt. Küsitlust viib läbi grupijuhendaja või eripedagoog. Õppedirektori väitel korraldatakse kirjalikke küsitlusi lõputunnistuse kätteandmise päeval töökohapõhises õppes õppijatele, kui grupi suurus on alla 12, millele järgneb suuline tagasisidestamine. Suuremates gruppides õppijatelt kogutakse suulist tagasisidet.

Vestluses osalenud õppijad ja vilistlased küsitlustes osalenud ei ole. Õppijad on jäänud rahule õppekorralduse paindlikkusega, õppekülastustega ja tööalaste kogemuste vahetamise võimalustega. Nad rõhutasid erialaste teadmiste kasvu ja isiklikku edasijõudmist õppetöö käigus. Kõrgelt hinnati õpetajate sõbralikkust ja toetavat hoiakut. Lisaks eriala õpingutele rõhutasid õppijad sisukate arvuti- ja karjääriõppe tundide kasulikkust, mida õppima asudes ei osanud oodata.

Kutseeksami/lõpueksami sooritamine KT ÕKR õppekavadel

2019.a. sooritasid lõpueksami kõik lõpetajad (HEV õppijad, TÕK õppekaval õppijad), sooritamise % oli 100 (HEV õppijad). 2020.aastal sooritas kutseeksami esimene puhastusteenindajate töökohapõhise õppe grupp. Tase 3 õppekaval õppis ka HEV õppijaid, kellele samuti anti võimalus kutseksam sooritada. Kutseeksami sooritas 2020.aastal positiivsele tulemusele oli 86,5% taotlejatest, mis on veidi kõrgem kooli arengukavas toodud eesmärgist (85%). Kooli hinnangul võib seda lugeda heaks tulemuseks. Puhastusteeninduse kutse andja statistika alusel saab tuua välja, et teiste kutseõppeasutuste tase 3 kutseeksamite sooritanute arv aastal 2020 kokku oli 162 (ei sisalda Rakvere kooli eksaminande), eksam ei õnnestunud 7 eksaminandil ehk eksamit ei sooritanud 4,3% eksamitel osalenutest. Siit tulenevalt peab nentima, et Rakvere Ametikooli kutseeksami ebaõnnestunud sooritanute arv oli oluliselt suurem kui teiste kutseõppeasutuste puhul keskmiselt.

Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õppekavas on nõue õpingute lõpetamiseks sooritada kutseksam. Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õppekava läbinutel on võimalus kutseksamit sooritada, kuid see ei ole HEV õppijatele kohustuslik. ÕKR eneseanalüüsi aruandes on toodud, et aastal 2019 lõpetasid kõik tase 2 õppijad koolieksamiga.

Õpingute katkestamine

Õpingute katkestamise vähendamiseks on välja arendatud õppijate sihtrühma eripära arvestades tugisüsteem. ÕKR õppijad katkestavad õpinguid õppeinfosüsteemi andmetel peamiselt õppevõlgnevuste tõttu. Näiteks katkestasid seetõttu õpingud kahes PT19 Tapa õppegrupis vastavalt 33% ja 25% ning Rakvere grupis 10%. Tapa õppegruppides oli katkestamise põhjuseks eesti keele vähene oskus ja töökohapõhises õppes õppijatel lisaks ka tervise, ea, töökoha vahetustega seotud põhjused. Keskmise õpingute katkestanute osakaal on suurem (16,4%), kui kooli arengukavas toodud eesmärk (12%). Väljalangevuse vähendamise eesmärgil on loodud alates märtsist 2021 kutsevaliku õppekava, tase 2, et tagada õppijate erialavalikul parimate otsuste tegemine.

Muud

Puhastusteeninduse eriala õppijad on osalenud 2020.aastal „Noor Meister“ kutsevõistlusel ning saavutanud 5-7 koha.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavarühmal on tulemuslik koostöö ettevõtete, kohalike omavalitsustega ja avaliku sektori organisatsioonidega õppetöö kavandamisel ja rakendamisel, samuti õppegruppide moodustamisel arvestades piirkonna ettevõtete vajadusi erineva tasemega kvalifitseeritud töötajate järele. Koostöö tulemustega on rahul kõik osapooled.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

- Õppekavade ja moodulite rakenduskavade ülevaatus ja uuendamine ei ole süsteemne ega regulaarne, õpetajate poolt tegelikult planeeritud õppe- ja hindamismeetodid ning hindamisülesanded ei kajastu rakenduskavades. Komisjon soovib süsteemselt arendada moodulite rakenduskavu selliselt, et rakenduskavas ja tegelikult läbiviidavas õppetöös ei tekiks erinevusi ning rakenduskavades oleks näiteks valik hindamisülesandeid, mis on end praktikas õigustanud ja mille hulgast õpetaja saaks antud grupile sobivaima valida.

- Praktikad arvestatakse töökohapõhises õppes valdavalt varasema töökogemuse alusel, praktika õpiväljundite saavutatust ei analüüsita ega kontrollita. Praktika tulemuslikkuse tõstmiseks soovib komisjon kaaluda töökohapõhises õppevormis praktika vaid osalise tõendamise võimalust varasema töökogemuse abil.
- Õppekavarühm ei ole rakendanud süsteemset praktikakohtade eelhindamist, et veenduda iga praktikakoha sobivuses kõikide õpiväljundite saavutamiseks. Praktika kvaliteedi tõstmiseks ja õppekavarühma õppijate praktika tulemuslikumaks läbiviimiseks soovib komisjon kaaluda praktikakohtade eelhindamise rakendamist.
- Õppekava järgi on õppijatel õigus valida rakenduskavas toodud valikmoodulite vahel ja valida valikmoduleid kooli teistest õppekavadest, kuid õppijate ja vilistlast kogemusel on valikmoodulid neile ette antud. Komisjon soovib lisada õppekavasse rohkem valikmoduleid, mille vahel õppijatel oleks võimalus valida.

Arenguvõimalused

- Aruandeperioodil on õppekavarühmas pakutud tagasihoidlikus mahus täiendusõpet, komisjon soovib kaaluda aktiivsemat täienduskoolituse õppekavade pakkumist, samuti ümberõppe jm tööandjate vajadustele vastavate koolituste, sh nn õpiampsude pakkumist. Näiteks võiks kaaluda õppekavade loomist koostöös ettevõtetega, Töötukassa Karjäärikeskusega, koolitajate kaasamist töömaailmast jne.
- OSKA kinnisvarateenuste tuleviku tööjõu- ja oskuste vajaduste uuringu (2020) kohaselt vajaksid puhastustööde juhid täienduskoolitusi, nt erivajadustega töötajatega toimetulekuks. Komisjon soovib koostöös ettevõtetega välja selgitada täienduskoolituse vajadused ning laiendada koostööd täienduskoolituste läbiviimisel.

Lähtudes standardi *“Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele”* täitmise analüüsist ning arvestades eeltoodud parendusvaldkondi, on komisjon seisukohal, et koduteeninduse õppekavarühmas **vastab standardi nõuete täitmine osaliselt nõutavale tasemele** järgmistel põhjustel:

- 1) Õppekavade õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.
- 2) Õppekavad on osaliselt kooskõlas kutseharidusstandardi vastavate tasemete õpiväljunditega.
- 3) Õppekavade õpiväljundid on osaliselt vastavuses nende aluseks olevate kutsestandarditega ning tööandjate ootustega.
- 4) Õppekavarühma õppekavade maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal on osaliselt asjakohased ja ei toeta täiel määral õpiväljundite saavutamist.
- 5) Õppekavarühma õppekorraldus, sh praktilise töö korraldus lähtub õppijate ja õppevormi eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel, praktika korraldus toetab osaliselt õpiväljundite saavutamist.
- 6) Õppekavas „Puhastusteenindaja abilise”, tase 2 moodulite rakenduskavas puudub informatsioon praktilise ja iseseisva töö mahtude kohta ning praktika maht ei ole piisav õpiväljundite saavutamiseks.

3.2 Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;

2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavast, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Õpetajate koosseis, kvalifikatsioon, õpetajatöö mahu ja ametikohtade planeerimine

Õppekavarühma eneseanalüüsi aruande, kooli esitatud lisamaterjalide ja läbiviidud vestluste põhjal saab komisjon järeldada, et koduteeninduse ÕKRs hindamisperioodil rakendatud õppekavad on kvalifitseeritud õpetajatega kaetud.

Õppekavarühmas õpetab kuus õpetajat, üks põhiõpingute ning viis üldõpingute (karjääri ja suhtluse, tööohutuse õpetajad) või valikõpingute (toitlustuse, arvutiõpetuse, soome keele õpetajad) õpetajat. Kõigi õpetajate kvalifikatsioon vastab nõuetele. Kooli püstitatud eesmärk on, et vähemalt 80% õpetajatest omaksid kõrgemat kui viiendat kvalifikatsioonitaset. Õppekavarühmas on see eesmärk täidetud.

Põhiõpingute kutseõpetajal on nii kutsepedagoogiline kui erialane kvalifikatsioon (Kutseõpetaja, tase 7 kutse, samuti Puhastustööde juht, tase 5 kutse) ning õpetaja on pikaajalise erialase praktilise töö kogemusega (omandanud esimese puhastusvaldkonna kutse juba aastal 2004). Kolmel üldõpingute/valikõpingute õpetajal on tase 7, ühel tase 6 ja ühel tase 5 kvalifikatsioon. Kahel õpetajal on kas kutsepedagoogiline või andragoogiline kvalifikatsioon (ühel õpetajal on täiskasvanukoolitaja, tase 6 kutse, ühel kutseõpetaja tase 6 kutse), ühel õpetajal erialane kvalifikatsioon (kokk, tase 4 kutse).

ÕKR kummagi õppekava rakenduskavades üldjuhul (va üksikud erandid nt „Puhastusteenindaja“, tase 3 on ühes moodulis Eripuhastustööd mahuga 6 EKAP õpetaja ära toodud) õpetajate nimed puuduvad.

Praktikuid kooli andmetel aruandeperioodil õpetamise kaasatud ei ole.

Töökohapõhises õppes on praktikajuhendajateks olnud haldusjuhid ja majandusjuhatajad. Praktikajuhendajate vastavus kvalifikatsiooninõuetele on kaardistatud nii vestluste põhjal nendega kui ka töökohapõhisesse õppesse asunud töötajate teadmiste ja oskuste ning ettevõttes seni rakendatud puhastustööde tegeliku läbiviimise ja ettevõtte seadmete, vahendite, puhastusainete kaudu. On jõutud järeldusele, et nende teadmised ja oskused vajavad täiendamist ning hoiakud arendamist. Näiteks osa praktikajuhendajaid ei tea, milliseid vahendeid ja aineid õppeks vaja on. Vestluses osalenud õpetaja, õppijate, vilistlaste ja praktikajuhendajate kinnitusel on aga koostöö saanud toimima ja tulemused on olnud positiivsed (ettevõtte on soetanud vajalikud tarvikud jne).

Õpetajatöö maht on planeeritud vastavalt õppegruppide täitumisele. Töö mahu planeerimise aluseks on teatud tundide (kontakttundide) arv. Nendel õppekavadel või õppevormide puhul, kus on suur iseseisva töö osakaal/maht, arvestatakse kontakttunde juurde ja tasustatakse eraldi tagasisidestamise osas. Samuti on eraldi tarifitseeritud mentori ülesannete täitmine, eraldi tasustatakse ka asendused. Eriala põhiõpetajal on palju erinevaid ülesandeid. Näiteks täidab ta õpetamise kõrval ka grupijuhendaja ja koolipoolse praktikajuhendaja kohustusi, lisaks vastutab ta õppekavade loomise ja õppekavade rakendamise, ressursside planeerimise jm ÕKR juhtimise tegevuste eest. See võib olla väljakutseks panustamisel arendustegevustesse, näiteks õppekavaarendusse.

Üks õpetaja, põhiõpingute õpetaja, töötab töölepinguga ja täiskoormusega (1,0 ametikohta). Neli õpetajat töötavad töölepinguga ja osakoormusega (0,1 – 0,2 ametikohta) ning üks õpetaja väga väikese koormusega võlaõigusliku lepinguga.

Koduteeninduse õppekavarühma õppekasvatusala töötajate kvalifikatsioon vastab nõuetele ning õpetajatöö maht ja ametikohad on asjakohaselt planeeritud.

Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng

Komisjoni hinnangul on õpetajate arenguvõimalused piisavad ja mitmekülgsed, kuid takistuseks nende realiseerimisel võivad olla õpetaja töökoormus, õppekavarühma eestvedamise killustatus.

Töötajatega viiakse läbi arenguveestlusi, mis komisjoniga vestelnud õpetajate hinnangul on nende professionaalsele arengule väga positiivset mõju avaldanud. Näiteks vestlusel osalenud õpetaja, kes vestles viimati 2019.a. õppedirektori ja direktoriga, hindas arenguveestlust väga tulemuslikuks, kuna vestluseks valmistumisel tuli koostada väga põhjalik eneseanalüüs. See pani oma tööle mõtlema, võimaldas aru saada, millised oskused on head ja millised vajavad arendamist. Vestlusest koorus välja, milliseid muudatusi töös on vajalik teha, selle tulemusel hakkas ta ka teistmoodi töötama. Positiivseks pidas õpetaja, et teda tunnustati ja ta sai teha ettepanekuid. Suurimaks lisandväärtuseks on siiski eneseanalüüs. Samu seisukohti toetasid ka teised vestlusel osalenud õpetajad, kes tõid positiivsena lisaks esile, et juhtkond võtab töötaja jaoks individuaalselt aja, mil on võimalik oma muredest rääkida. Ühel vestlusel osalenud õpetajal on koostatud mahukas digitaalne arengumapp, mida ta igal aastal täiendab. Teisel õpetajal on mapp koostamisel, selle lõpetamine on viibinud seoses lisaeriala omandamisega Tallinna Ülikoolis. Põhiõpingute õpetaja kavatseb mappi oluliselt täiendada seoses plaaniga minna taotlema täiskasvanukoolitaja, tase 6 kutset. Samas rõhutasid õpetajad, et kõigil õpetajatel on kavas digitaalne arengumapp koostada. Üks õpetaja tõi oma eneseanalüüsis välja, et pole küll koostanud veel arengumappi, kuid on teinud temaatilise mapi, mida pidevalt täiendab. Kõik vestlusel osalenud õpetajad rõhutasid et nende arengu soove arvestatakse.

Õppedirektori hinnangul, kes arenguveestlusi koos direktoriga läbi viib, on arenguveestluste tulemused väga erinevad. Ta tunnustab ülikoolist tulnud õpetajate eneseanalüüsi oskusi. Vanematel õpetajatel on samuti eneseanalüüsi oskused aastatega aina paremaks muutunud. Koolis on kasutusel kutseõpetaja kutsestandardi põhjal koostatud eneseanalüüsi vormid tase 5, 6 ja 7. Ka komisjonile näidetena esitatud õpetajate eneseanalüüsid olid erinevad. Kui ühes eneseanalüüsis võis leida peamiselt kirjeldusi ja loosungeid, kuid ebapiisavalt tõendusid, siis teises mapis olid tegevusnäitajate kohta põhjalikud analüüsid ja piisavad ning erinevad tõendused ja näited.

Koolis rakendatud personalipoliitika üheks osaks on õpetajate tööalase koolitamise kord, mille kohaselt koostatakse iga õppeaasta alguses ÕKRle koolitusplaan, mis lähtub arenguveestluste tulemustest. ÕKR eneseanalüüsis esitatust ning ka intervjuudest ilmnes, et koolitusvõimalused on pigem paindlikud kui süsteemselt ja pikalt ette planeeritud. Töötajaid suunatakse koolitustele, mis on vajalikud kas nende kvalifikatsiooninõuete täitmiseks, tööga toimetulekuks muutuvates oludes, töötaja isiklikuks arenguks või kooli ja ÕKR eesmärkide täitmiseks. Koolitusplaanis kavandatakse iga õpetaja tasemeõpe, tööalane koolitus sh stažeerimine. Samas planeeritakse ka ÕKRde ülesed koolitusi, näiteks õppeaastatel 2019/20 ja 2020/21 toimusid AutoCad, digikoolitused, õpilasfirma juhendamise koolitus, valikuaasta rakendamise koolitus, kolm tähendusliku õppimise koolitust, lõimingute koolitus. Näiteks DigiMeister koolitusest võttis osa 2019/2020 neli ja tähendusliku õppimise koolitusest kolm koduteeninduse ÕKR õppekavadega seotud õpetajat. Tähendusliku õppimise koolitust hindasid vestlusel osalenud õpetajad ja õppedirektor kõrgelt. Õpetajate hinnangul pani see tõsiselt vaatama rakenduskava ja õppijate arengut ning oli nende endi arengus õpetajana oluline. Isegi see õpetaja, kes polnud saanud osaleda, näeb koolituse positiivset mõju ning toob välja, et kui õpetajad ei teadnud või ei saanud aru terviklikust õppekavast, siis koolitus toetas koostööd õppekavade arendamisel, ärgitas õpetajaid neid läbi mõtlema, ka sõnastama. Kui varem tegi üks inimene õppekava valmis ja teised üritasid nõ oma rida ajada, siis peale koolitust hakkas toimima koostöö. Ka lõimingu koolitust hinnati kõrgelt, kuna selles osales suur osa kooli õpetajaid koos ja ühiselt jõuti mõistmiseni, mida sisuliselt tähendab 2. ja 3. ja 4. taseme kutseõpe. Peale koolitust rakendatakse vestlusel osalenud õpetajate kinnitusel ka lõimimist rohkem. Oluliseks muutuseks peavad õpetajad

Õppijakeskse õpetamise arengut, õppijate teadlikkuse tõstmist ja suhestumist õpitavaga. Täendusliku õppimise ja lõimimise koolitustel saadi ka meetodid ja õpitegevusi selleks, et mõtestatult õppida. Õpetajad tegi ka oma õppetöö analüüsi ja püstitasid arengueesmärged. Enim väärtustasid õpetajad kolleegidega kogemuste jagamist koos mõtlemist ja üksteiselt õppimist.

Õppedirektori hinnangu oli varasem õpetajatega õppekavaarendusest rääkimine nõu tühi töö ning vaja oli koolitusi. Nüüdseks toimib koostöö ja õppekavaarendus palju paremini. Varem ei saanud ka lõiminguid toimima, seetõttu tekkis ka lõimise koolituse vajadus ning sellega alustati 2020.a. sügisest.

ÕKR õpetajad on viimastel aastatel aktiivselt täienduskoolitusel osalenud. Näiteks on põhiõpingute õpetaja viimasel neljal aastal läbinud täienduskoolitusi 167 tundi (sh Moodle alustajale; Täenduslik õppimine; DigiMeister: Koostöövahendid ja –võimalused kutseõppeasutuses). Lisaks stažeerinud (70 tundi) Soomes (Erasmus+ õpirände raames). Üks üldõpingute õpetaja on viimastel aastatel osalenud ettevõtlusõppe erinevatel, sh mahukatel täienduskoolitustel, näiteks viimati ettevõtlusõpetajate meistriklassi koolitusel, suhtlemistreenerite koolitusel. Koolitused planeeriti arenguvestluse tulemusel, õpetajal oli soov, mida ta põhjendas ja talle võimaldati soovitud koolitused.

Näiteks võis ühe õpetaja eneseanalüüsist leida muljetavaldava loetelu eelmisel õppeaastal läbitud erialaseid ja distantõppe ning digipädevuste arendamist toetavaid koolitusi, näiteks Laoprogrammi koolitus; Keskkonnasõbralikkus loodusressursside kasutamisel, sh söödavate metsasaaduste kasutamine; Taimetoitluse ja veganluse põhimõtted, praktilised tööd; Eesti köök juhendaja restoran „MEKK“; Distantõppe kutsehariduses; Milline on parim videotunnikeskkond; Toiduainetööstuse uued tooted; DigimMeistri koolitus. Sama õpetaja tõi oma eneseanalüüsis välja et kasutab IKT vahendeid esitluste koostamiseks/ esitamiseks ja kirjalike tööde vormistamiseks, õppevideote vaatamiseks/analüüsimiseks, iseseisvate ülesannete sooritamiseks, samuti et ta kasutab GoogleDrive, Moodle, Zoom, LearningApps, Outlook, E-koolikott ning nendib, et :“Distantõppe olukord näitas, et arendamist vajavad ikkagi digipädevused“. Toodud näide tõendab, kui nõudlikud on ÕKR õpetajad enese professionaalse arengu osas. Õppekavarühma õpetajad osalevad ka ülekoolilistel arengupäevadel.

Praktikajuhendajate koolitusi tehti 2 aastat tagasi, kuid õppedirektori sõnul ebaõnnestuti täielikult. Kuigi õppekava muudeti 4-5 korda, ei läinud koolitused käima. Praegu käivad koolipoolsed praktika juhendajad ettevõtetes kohapeal koolitamas ja personaalselt juhendamas.

Õpetajatel on võimalus osaleda erinevates rahvusvahelistes projektides, kuuest ÕKR õpetajast on komisjonile esitatud andmete põhjal rahvusvahelises õpirändes osalenud kolm õpetajat:

1. Merle Aasna: osales 2018 – 2019 Erasmus+ koostööprojektis nr 2018-1-BE02-KA202-046830 „*Workbased Learning: What can we learn from each-other*“, mis keskendus töökohapõhise õppe ja praktikakorraldusele projekti partnerriikides ning selle projekti jooksul ta külastas koole ja ettevõtteid:

12.-14.11.2018 Belgias, 13.-19.01.2019 Saksamaal, 21.-27.04.2019 Portugalis, 8-14.09.2019 Hispaanias, 24.-30.11.2019 Sloveenias.

2. Janne Toom: Erasmus+ õpirändeprojekti nr 2017-1-EE01-KA116-034681 „*Mobility Into Reality II*“ rahastusel stažeeris 23.09.-07.10.2017 Soomes. <https://epale.ec.europa.eu/et/blog/invaluable-learning-experience-through-erasmus-project>. Pidi kevadel 2020 minema ka Belgiasse stažeerima, aga see jäi pandeemiaolukorra tõttu ära.

3. Eda Vallimäe: Erasmus+ õpirändeprojekti nr 2016-1-EE01-KA116-017060 „*Mobility Into Reality*“ rahastusel stažeeris 15.-21.10.2017 Prantsusmaal.

Üks vestlusel osalenud õpetaja käis 2019.a. Hispaanias keeleõpet uurimas, teine oli aruandeperioodil rahvusvaheliste projektide raames olnud mobiilsuses seitsmes erinevas riigis ning avaldas veendumust, et igapäevatoösse on teatud riikide kogemustest päris palju üle võtta (nt Saksamaa), kuid osad riigid võiksid hoopis meilt õppida.

Osa täienduskoolitusi ja stažeerimisi on seoses pandeemiaga ka edasi lükatud, näiteks koolitusplaanis on ühe õpetaja (Janne Toom) osalemine Erasmus+ projekt IV 2019-1-EE01-KA116-0512 08.03-21.03.2020 „*Mobility Into Reality*“, Belgias, mis on edasi lükkunud. Üks õpetaja pidi aprillis 2020 minema Soome stažeerima, see jäi pandeemia tõttu tegemata.

Komisjonile esitatud õpetajate eneseanalüüsidest oli toodud ka näiteid õpetajate eesmärkidest, näiteks korraldada koolisisene puhastusteeninduse eriala võistlus.

Õpetajad kasutavad koolitustel omandatud õpetuse mitmekesistamiseks ja meetodika arendamiseks. Näiteks on üks õpetaja koostanud ja rakendanud õpimängu ja koostamisel on uued mängud, sest need toimivad sihtrühma arvestades väga hästi ja õppijate tagasiside on suurepärase.

Mõnel juhul teeksid õpetajad rohkem, kuid õpikeskkond seab mõningaid piiranguid. Näiteks kasutaks üks õpetaja õpetuses meeeldi digivahendeid, kuid klassides puudub avalik wifi. Õpetajate arvates on viimasel ajal olnud keeruline praktilisi kogemusi jagada, kuna õpetajatel ei ole olnud palju võimalusi kokku saada. Eneseanalüüside põhjal sooviksid õpetajad ÖKR arendamine panustada.

Õpetajad teevad koostööd oma koolis ja teiste koolide õpetajatega. Kolleegidele antakse tagasisidet, arutatakse õppetööd puudutavat. Näiteks kui märgatakse õppija probleeme, otsitakse neile koos lahendusi. Koostööd probleemide lahendamisel tehakse ka kursusejuhendajatega ja tugitöötajatega. Toimuvad regulaarsed koosolekud. Näiteks on igas kuus planeeritud ülekoolliselt üks tunnivaba reede, mida kasutatakse koostöök, kuna muul ajal on väga raske leida kõigile sobivat ühist aega.

Puhastusteeninduse õpetaja on koostööd teinud Järvamaa KHKga. Ka kutsevõistlustel saadakse erinevate koolide õpetajatega kokku ja arutatakse õppetööga seotud teemadel. Suurt puudust tunnevad õpetajad võrgustikest, mida kaks korda aastas kokku kutsuti, kuid mille initsiaator (Innovest/Harnost) töölt lahkus. Vestlusel osalenud karjääri- ja ettevõtluse õpetaja sõnul toimib hea koostöö teiste koolide õpetajatega, vajadusel küsitakse üksteiselt abi, kutsutakse üksteist külla. Õpetajad osalevad valdkonna võrgustiku päevadel ja teevad koostööd teiste kutsekoolidega, näiteks Järvamaa KHK-ga. Erialade tutvustamiseks teevad nad koostööd ka üldhariduskoolidega, näiteks on Rakvere koolidest kutsutud klasse kooliga tutvuma ja neilt saadi väga hea tagasiside.

Vestluses toonitasid õpetajad, et on kooli juhtimisega ja töötingimustega rahul, kuna alati saab murede ja ettepanekutega juhtide poole pöörduda, neid toetatakse ja aktsepteeritakse ning võimaldatakse projektõpet, töövarjupäevi, töötubade korraldamist, varustatakse õppeks vajalikuga jm. Samas tunnevad õpetajad suuremat vajadust mõtestatud ühisarutelude järele kolleegidega.

Õppekavarühma õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavarühmas on kvalifitseeritud õpetajad, keda iseloomustab kõrgetasemeline kompetentsus täiskasvanud töötavate õppijate, samuti hariduslike erivajadustega õppijate individuaalsuse ja eripärade arvestamisel õppetöös, mis väljendub nii mitmekesiste sihtrühmade eripära arvestavate õppemeetodite kasutamises kui ka grupiprotsesside juhtimises ning turvalise õpikeskkonna loomises, millega on rahulolevad nii õppijad kui vilistlased.
- Õppekavarühma õpetajad on motiveeritud, pühendunud, nende professionaalne areng on igati toetatud. Õpetajatel on väga head võimalused kutse- ja ametialaseks arenguks, neile võimaldatakse erinevaid pedagoogilisi, erialaseid kui ka digipädevuste arendamist võimaldavaid koolitusi ja täiendõppe võimalusi, nt stažeerimine, kursused, õpiränded rahvusvaheliste projektide raames. Enamik ÖKR õpetajaid on osalenud rahvusvahelises õpirändes.

- Õpetajad on motiveeritud end arendama ja täiendavad end erinevatel koolitustel muljetavaldavalt mahus.
- Õpetajad on kooli juhtimisega ning töötingimuste ja väga rahul, tunnetavad piisavat autonoomiat oma õpetuse arendamisel, mis on muutunud õpikäsituse rakendamise oluliseks eelduseks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Õppekavarühma õppekavadel puuduvad sisulisi arendustegevusi eest vedavad erialaõpetajatest juhid, mistõttu soovitab komisjon kaaluda koduteeninduse õppekavarühma juhtõpetaja (osalise koormusega) ametikoha loomist.
- Seni ei ole koduteeninduse õppekavarühmas korraldatud ÕKR praktikajuhendajate koolitusi. Praktika tulemuslikuks toimimiseks ja õpiväljundite saavutamiseks soovitab komisjon arendada ettevõtete praktikajuhendajate kutsealaseid ja juhendamiskompetentse, sh ettevõttes kohapeal koolitamist.

Arenguvõimalused

- Õpetajad tunnevad puudust mõtestatud koosolemise, praktiliste kogemuste jagamise võimalustest, seetõttu võiks kaaluda regulaarsete koosarutelude sisseviimist, näiteks igakuised hommikukohvid digikeskkonnas vms.
- Kuna koduteeninduse õppekavarühmas on suur hariduslike erivajadustega õppijate osakaal, soovitab komisjon õpetajatel kaaluda eripedagoogiliste kompetentside omandamist täienduskoolitustel.

Komisjoni hinnangul koduteeninduse õppekavarühma õppekasvatusala töötajate kvalifikatsioon **vastab** standardi *“Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad”* nõuetele. Õpetajatöö maht ja ametikohad on asjakohaselt planeeritud. Õppekavarühma õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

3.3 Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad

Hindamiskriteeriumid:

- 1. õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks;**
- 2. õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervise kaitse.**

Analüüs

Õpikeskkond on aja- ja asjakohane ning toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel. Õppe läbiviimiseks on koolil piisavalt ressursse. Õpitaristu on sobiv õppekava eesmärkide täitmiseks. Õppekavade rakendamiseks on olemas sobivad õpperuumid, vajalikud töövahendid, seadmed ja tarvikud.

Vestluste käigus kinnitasid nii õpetajad kui õppijad, et õpikeskkond on ajakohane ja õhkkond õppimiseks väga meeldiv. ÕKR õpikeskkonda tutvustavast videost võib näha, et koolil on õppe läbiviimiseks piisavalt ruumi, vahendeid ja seadmeid. Õppe läbiviimiseks on sisse seatud õppeklass vajalike vahendite, tarvikute ja ainetega, mis toetab praktiliste oskuste omandamist. Palju vahendeid sai kool Väike-Maarja õppekeskuse sulgemisel endale. Samuti on ÕKR juurde soetanud õppe läbiviimiseks vajalikke masinaid, seadmeid. Lisaks vajaminevatele põrandaholdusmasinatele, eritöömasinatele on soetatud ka kaasaegne ja uuenduslik l-mop ja aurumasin. Õppeklass ja töövahendid/seadmed võimaldavad

spetsialiseeruda nii eripuhastustöödele kui majutusasutuse toateenijaks. Majutusasutuse toateenija õppe läbiviimiseks on olemas vajaminevad toad ja voodid. Õpetaja kinnitas vestluses, et uusi vahendeid soetatakse jooksvalt vastavalt vajadusele. Lisaks sellele toob ÕKR eneseanalüüsis välja positiivse edasiminekena õpilaskodu valmimise 2020. aasta jaanuaris, mis on andnud ka praktilise õppe ja praktika läbiviimiseks juurde lisavõimalusi. Komisjonile saadetud materjalide ning vestluste põhjal õppijate ja vilistlastega võib kinnitada, et koolil on piisavalt erilmelist õppematerjali. Koolil on oma raamatukogu õppekirjandusega, õppijaid on suunatud kasutama e-koolikoti õppevideosid.

ÕKR õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ning need on õppijatele kättesaadavad. Tugisüsteemi kuuluvad grupijuhendaja, õpinõustaja, eripedagoog, HEV koordinaator, praktikakoordinaator, koolitusjuht. Õppijate peamine tugisik on grupijuhendaja, kes jälgib õppijate õppimist ning viib läbi sotsiaalpedagoogilisi vestlusi. Grupijuhataja analüüsib koos õpinõustajaga tugiteenuse osutamise vajadust. Õppijatele on võimaldatud nii õpinõustamine kui psühholoogiline nõustamine, soovi korral ka individuaalne karjäärinõustamine. Puhastusteeninduse eriala koolipõhisest õppegrupist on viis õppijat kasutanud õpinõustamist. Peamised nõustamise teemad on õpiraskused ja erinevad suhtepebleemid. Vajadus tugiteenuste järele selgub osaliselt juba õppijate vastuvõtmisel, näiteks on lihtsustatud õppekava läbinud õppija tugiteenuste sihtrühmas. Esimesel õppenädalal toetab grupijuhendaja õppijate tutvumist ja kohanemist. Õpinõustaja viib ka koos grupijuhendajaga läbi nn „õnnetunde“ ning toetab seeläbi grupiprotsesside kujunemist. Lisaks teeb grupijuhendaja ka igapäevaselt õpinõustajaga koostööd erinevate probleemide lahendamisel. Tugiteenuseid arendatakse pidevalt. Näiteks asus teenuse parendamise eesmärgil 2020.a. novembris tööle eripedagoog ning 2021.a veebruaris HEV koordinaator. Kord poolaastas analüüsitakse tugiteenuste tõhusust kooli nõukogus.

Sobiva eriala leidmiseks pakub ÕKR koolikülastuste ning praktikavarjuks osalemise võimalust. Praktikavarjul on võimalus koos õppijatega päriselt erialaõpet kogeda. ÕKR tase 3 õppijad on õppega eelnevalt tutvunud peamiselt koolikülastuste käigus, osad koolipõhisest õppevormis õppijad on varasemalt läbinud samas koolis mõne teise õppekava.

Kõik osapooled rõhutasid vestlustel, et keeleprobleemidega, vanemaid või tagasihoidlikumate õpioskustega õppijaid toetatakse igati ja püütakse leida neile sobivamaid õppimisviise, samuti lähtutakse hindamise kavandamisel õppijate eripärast. Õpetajad on paindlikud tegelema õppijatega individuaalselt või kohandavad metoodikat lähtuvalt sihtrühmast, õppevormist ja konkreetsest õpperühmast (nt töökohapõhise õppija asutuse spetsiifikast).

Õpiväljundite saavutamist toetab ka arvuti kasutamise võimaluse tagamine arvutiklassides. Alates käesolevast õppeaastast tagab kool kõikidele kooli astujatele kooli domeeniga e-maili aadressid, kogu õppeinfo on viidud üle Tahvel programmi, et lihtsustada info liikumist ja omavahelist suhtlust.

Vestluses õpetajatega selgus, et kooli õpperuumides ei ole võimaldatud avalikku traadita internetivõrku (wifi), mis mõnevõrra takistab kontakttundide õppemeetodite valikuid. Õpetajad kasutavad aga mitmeid digitaalseid õppematerjale, näiteks e-koolikoti õppematerjale, samuti OÜ Puhastusimport, Puhastusekspert OÜ kodulehti. ÕKR on kasutusel e-õppekeskkond Moodle. Moodulite rakenduskavades on toodud õppematerjalide loetelu ja lingid õppematerjalidele, kuid osad lingid ei avane, näiteks ei avane „Puhastusteenindaja abilise, tase 2“ põhiõpingute moodulite 2, 4, 5 ja valikmoodulite 1 ja 2 õppematerjalide lingid ning „Puhastusteenindus, tase 3“ põhiõpingute moodulite 1, 3, valikmoodul nr 5, 8 õppematerjalide lingid.

Õppes käsitletakse töötervishoiu teemasid ja ergonoomilisi töövõtteid säästmaks töötaja tervist. Tööohutusosalane juhendamine toimub põhiõpingute sissejuhatavas moodulis ning põhiõpingute moodulites. Õppeprotsessis on õpikeskkonnas tagatud turvalisus ja tervise kaitse, näiteks isikukaitsevahendid ja ergonoomilised töövahendid. Õpikeskkonda tutvustavad videos võis komisjon veenduda, et õppeklassis on vahendid ja seadmed paigutatud otstarbekalt ja võimaldavad ergonoomiliselt töötada. Vastavalt praktikakorralduses sätestatule („Praktika läbiviimise tingimused ja kord“), kooli eneseanalüüsile ning vestlustele juhendavad õppijad praktilist praktikakoha töökorralduse

reeglitest ning õppijatele laieneb tervishoiu ja tööohutuse seadus. Juhendamise viivad läbi praktikajuhendajad praktikakohtades ning õpetajad õppetöö vältel. Praktika ettevõtetes vastutab tööohutuse ja -tervishoiu järgimise eest ettevõtja või avaliku sektori organisatsioon.

Käesoleva aasta pandeemia tingimustes toimub õppetöö, sh praktiline töö koolis isikukaitsevahendeid ja desinfitseerimisvahendeid kasutades ja hajutatult.

Õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks ning turvalisus ja tervisekaitse on õppeprotsessis tagatud.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavarühm on väga hästi varustatud tänapäevaste seadmete ja vahenditega õppekava õpiväljundite saavutamiseks.
- Õppekavarühma õppijatele on loodud väga head õppetingimused, millega on rahulolevad nii õppijad kui vilistlased, samuti õpetajad ja tööandjad.
- Koolis on loodud õppijate, sh hariduslike erivajadustega õppijate vajadustest lähtuv toimiv ja hästi kättesaadav tugisüsteem, millega on väga rahul nii õpetajad, õppijad kui vilistlased.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Õppekavarühma õppekavade moodulite rakenduskavades ei ole osa õppematerjale kättesaadavad, sest lingid neile ei avane. Komisjon soovib õppematerjalide kättesaadavuse tagamiseks nende loetelu regulaarselt uuendada ja kontrollida linkide avanemist.

Arenguvõimalused

- Toetame õpetajate soovi võimaldada avaliku wifi kättesaadavust õppijatele eesmärgiga nutivahendite abil õppetegevusi rikastada ja õppetööd atraktiivsemaks muuta.

Komisjoni hinnangul **vastab** koduteeninduse õppekavarühma õpikeskkond standardi **“Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad”** nõuetele. Ressursid on piisavad õpiväljundite saavutamiseks ning õppeprotsessis turvalisuse ja tervisekaitse tagamiseks.

3.4 Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik

Hindamiskriteeriumid:

1. õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest;
2. õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik.

Analüüs

Koduteeninduse õppekavarühma õppekavad avati Rakvere Ametikoolis seoses Väike-Maarja Õppekeskuse õppetöö lõpetamisega. ÕKR arendustegevus lähtub kooli arengukavast (2016-2020), millele kool koostas 2020 detsembris arengukava pikenduse 2021-ks aastaks. Arengukava perioodil 2016-2020 muudeti õppekavarühmi ja hinnatavad õppekavad liikusid turismi-, toitlustuse- ja majutusetteeninduse õppekavarühmast koduteeninduse õppekavarühma. Seega oli puhastusteeninduse õppeks vajalik kompetents ja materiaalne ressurss koolis suures osas juba varem olemas.

Rakvere Ametikooli väärtused (meisterlikkus, kogemus, uuendusmeelsus, hoolivus, koostöövalmidus ja paindlikkus) peegelduvad selgelt ÕKR õppe-kasvatustöös. ÕKR vaatab tulevikku ning koolitab puhastusteenindajaid, kelle kompetentse tunnustatakse ka väljaspool Eestis, nagu kooli visioonis 2025 toodud.

ÕKR on oma tegevuses püüelnud Rakvere Ametikooli arengukava 2016 -2020 strateegiliste eesmärkide täitmise poole ning lõppenud arengukava kohaselt pöörati tähelepanu nii muutuva õpikäsituse rakendamisele (õppijakeskne lähenemine, õppijaid aktiveerivate õppemeetodite kasutamine, koostööine õppimine, õpetajate autonoomsus ja koostöö, turvaline vaimne ja sotsiaalne õpikeskkond) töötajate järjepidevale arendamisele ja koostööle tööandjatega.

Nii vilistlaste, õppijate kui koostööpartnerite vestluste põhjal võib öelda, et ÕKR on hea mainega, õppe tulemusel omandatavad kompetentsid on kooskõlas tööturu vajadustega ning ÕKR on saavutanud tuntuse ja tunnustuse regiooni valdkonna ettevõtete seas kui kool, mille lõpetajad on tööturul oodatud. Regioonis on arvukalt erinevaid praktikakohti, kus on võimalik sooritada praktikat erinevaid töövõtteid omandades. Puhastusteenindaja eriala saab omandada ka madalama haridustasemega inimene, kellel on eelnevalt jäänud erinevatel põhjustel kesk- ja/või eriharidus omandamata, mis toetab kaasava hariduse põhimõtete järgimist regioonis. Õppekavarühma erialadel on võimalik tulemuslikult rakendada töökohapõhist õpet, milles koolil on olemas ka mitmeaastane kogemus.

Piirkonnas on avaliku sektori organisatsioone ja vastavaid ettevõtteid, kes vajavad kvalifitseeritud tööjõudu või täienduskoolitust oma töötajatele. Lisaks Lääne-Virumaale püüab ÕKR leida potentsiaalseid koostööpartnereid ja õppijaid ka Ida-Virumaalt.

Olemasolevate õppekavade arendamisel ning uute väljatöötamisel arvestab õppekavarühm piirkonna tööturu vajadusi ning õppijate arvu prognoosi. Ettevõtete tagasiside puhastusteenindajate töökohapõhisele õppele on hea, selgunud on vajadus ja vilistlase soov jätkuõppe õppekavade järele (tase 4, tase 5), mis toetab õppekavarühma jätkusuutlikkust. Uute õppekavade ja nende rakenduskavade koostamisel ja arendamisel lähtutakse kutsestandarditest, kutseharidusstandardist ning erinevate huvigruppide vajadustest. Tööturu vajaduse kaardistamine on õppekavarühmas lähtunud koostööst partneritega. Rakendatud õppekavadesse on sisse viidud valikmooduleid, mis annavad õppijale võimaluse avardada tuleviku töövõimalusi, näiteks õppekavas „Puhastusteenindaja, tase 3“ moodulid „Toiduvalmistamise alused“, „Valikpagaritoodete valmistamine“, „Kutsealane soome keel“.

2021.a. on kavas kolmanda taseme õppe rakenduskavade koostamine mittestatsionaarse üldhariduse õppijatele (statsionaarne koolipõhine õpe) ning sidumine põhihariduse õppekavaga. Lisaks jätkatakse

erivajadustega õppijatele õpet puhastusteenindaja abilise tase 2 õppekaval koostöös Porkuni kooliga. Kavas on tasemeõppe õppekavades rakendada moodul „Õpitee- ja töö muutuv keskkonnas“. Kavandatakse ka vastuvõttu puhastusteenindaja juhendaja, tase 4 jätkuõppe õppekavale. Õppe pakkumine mitmel tasemel (tase 2 - 4) toetab ÕKR konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust.

Tasemeõppijate arv on suhteliselt väike, hindamise hetkel on koolipõhises õppevormis kuus õppijat, mis moodustab käesoleval õppeaastal kooli õppijate arvust 4,8%. Rakendatud on peamiselt projektipõhist (PRÕM) töökohapõhist õpet, mis pikemas perspektiivis ei ole jätkusuutlik.

OSKA kinnisvarateenuste tuleviku tööjõu- ja oskuste vajaduste uuringu (2020) kohaselt tekib järgnevatel aastatel töökohti juurde kinnisvara korrashoiu- ja haldusjuhtidele, puhastustööde juhtidele jt, kuid samas on nõudlus suur kinnisvara hoolduse ja heakorraga tegelevate töötajate, sh puhastusteenindajate järele. Tööjõupuuduse tingimustes on töömahtude kasvades, kui ka suhteliselt suurt tööjõu voolavust arvestades, vanemas eas sektorisse tööle tulekut, on vajalik olemasolevate töötajate tööd efektiivsemalt ja teadlikumalt korraldada. Tööandjad tunnevad puudust erialaste oskuste ja teadmistega töötajatest, kuid kinnisvara tasemeõppe lõpetajate arv on oluliselt väiksem kui töömaailma vajadus. Siin oleksid abiks paindlikud täienduskoolitusvõimalused, ümberõpe jm tööandjate vajadustele vastavad koolitused.

Puhastusteenindajate kutsealal töötab kokku umbes 14 500 inimest ning neist 41%-l on üldkeskharidus või madalam haridus, üle viiendiku puhastusteenindajatest on kõrgharidusega. Eeltoodu kinnitab seisukohta, et tööturul napib erialase väljaõppega puhastustööde juhte ja puhastusteenindajaid ning tasemeõppe lõpetajatest tööjõuvajaduse katmiseks ei piisa. Võib järeldada, et järgneval perioodil on vajadus koolitada puhastusteenindajaid samas või isegi suuremas mahus ning pakkuda ka ümber- ja täiendusõpet. ÕKRI on lähitulevikus plaanis luua uusi, lühemaid õppekavasid ning täienduskoolituse õppekavu, mis seostuvad olemasolevate õppekavadega. Õppekavade arenduses teeb ÕKR proaktiivset koostööd kohalike omavalitsustega.

ÕKR juhtimine on pigem jätkusuutlik. Peamine vastutus nii õppekavarühma kui ka selle õppekavade arendamise eest lasub õppedirektoril ja eriala põhiõpetajal, juhtimine on killustatud ega võimalda ÕKR arendamiseks vajalikku terviklikku vaadet. Komisjoni hinnangul on eriala põhiõpetajal suur koormus ja mitmeid erinevaid tööülesandeid, mistõttu tuleb leida võimalusi tema ülesannete ja koormuse jaotamiseks töötajate vahel, mis võimaldaks veelgi rohkem süvitsi ja jätkusuutlikumalt tegelda ÕKR tervikuna, sh õppekavade arendamisega.

Järeldused

Tugevused

- Kool on arendanud erinevate tasemete õpet koostöös piirkonna ettevõtete ja õppeasutustega konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse tagamiseks ning piirkonnas vajalike spetsialistide ettevalmistamiseks.
- Erivajadustega õppijatele on loodud õppimisvõimalus regioonis 2. taseme õppekaval koostöös Porkuni kooliga.
- Nii vilistlaste, õppijate kui koostööpartnerite hinnangul on õppekavarühm hea mainega, tuntud ja tunnustatud regiooni valdkonna ettevõtete seas. Õppekavarühm on arenev, uuendusmeelne, lõpetajate kompetentsid on kooskõlas tööturu vajadustega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Aruandeperioodil on koduteeninduse õppekavarühmas olnud väga tagasihoidlik täiendusõppe pakkumine. Arvestades OSKA kinnisvarateenuste tuleviku tööjõu- ja oskuste vajaduste uuringu (2020) tulemusi ning piirkonna ettevõtete ja avaliku sektori organisatsioonide vajadust

puhastusteeninduses kvalifitseeritud tööjõu järele, soovib komisjon kaaluda ümberõppe ja täiendkoolituse pakkumist senisest suuremas mahus, sh riikliku koolitustellimuse alusel.

- Eriala põhiõpetajal on õpetamise ja õppekavaarenduse juhtimise kõrval mitmeid mahukaid tööülesandeid, mis on kaasa toonud tema töö killustatuse ja suure töökoormuse. Kirjeldatud olukord võib pikemas perspektiivis tekitada raskusi õppekavarühma arendustegevuste kavandamisel ja nende elluviimisel, mistõttu soovitame kaaluda õppekavarühma juhtimise ümberkorraldamist.

Arenguvõimalused

- Puhastusteeninduse õppekavarühma õppe järjepidevuse tagamiseks, toetab komisjon kooli kava rakendada „Puhastusteenindaja juhendaja, tase 4“ jätkuõppe õppekava.
- Piirkonna vajadusi arvestades soovib komisjon kaaluda õppimisvõimaluste loomist vene emakeelega õppijatele nii taseme- kui täiendusõppes.
- Vastuvõtu tulemuslikuks korraldamiseks ja õppijate arvu suurendamise eesmärgil soovib komisjon kavandada ja ellu viia turundus/kommunikatsioonitegevusi õppimisvõimaluste tutvustamiseks ja eriala propageerimiseks erinevatele sihtgruppidele kasutades erinevaid kanaleid.

Komisjoni hinnangul **vastab** standardi „*Õpe on tõendus põhine, otstarbekas ja jätkusuutlik*“ täitmine koduteeninduse õppekavarühmas **nõuetele**. Õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest, tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik

3.5 Hindamiskomisjoni peamised järeldused ja osahinnangud

Peamised järeldused

Tugevused

- Õppekavarühmal on tulemuslik koostöö ettevõtete, kohalike omavalitsustega ja avaliku sektori organisatsioonidega õppetöö kavandamisel ja rakendamisel, samuti õppegruppide moodustamisel arvestades piirkonna ettevõtete vajadusi erineva tasemega kvalifitseeritud töötajate järele. Koostöö tulemustega on rahul kõik osapooled.
- Õppekavarühmas on kvalifitseeritud õpetajad, keda iseloomustab kõrgetasemeline kompetentsus täiskasvanud töötavate õppijate, samuti hariduslike erivajadustega õppijate individuaalsuse ja eripärade arvestamisel õppetöös, sh õppija eripära arvestavate õppemeetodite kasutamisel kui ka grupiprotsesside juhtimisel ning turvalise õpikeskkonna loomisel, millega on rahulolevad nii õppijad kui vilistlased. Õpetajad on motiveeritud, pühendunud ja nende professionaalne areng on toetatud.
- Õppekavarühm on väga hästi varustatud tänapäevaste seadmete ja vahenditega õppekava õpiväljundite saavutamiseks.
- Õppekavarühma õppijatele on loodud väga head õppetingimused, millega on rahulolevad nii õppijad kui vilistlased, samuti õpetajad ja tööandjad.
- Koolis on loodud hästi kättesaadav ja õppijate, sh hariduslike erivajadustega õppijate vajadustest lähtuv toimiv tugisüsteem, millega on väga rahul nii õppijad kui vilistlased.

Parendusvaldkonnad ja hindamiskomisjoni soovitused

- Õppekavade ja moodulite rakenduskavade ülevaatus ja uuendamine ei ole süsteemne ega regulaarne, õpetajate poolt tegelikult planeeritud õppe- ja hindamismeetodid ning hindamisülesanded ei kajastu rakenduskavades. Komisjon soovib süsteemselt arendada

moodulite rakenduskavu selliselt, et rakenduskavas ja tegelikult läbiviidavas õppetöös ei tekiks erinevusi ning rakenduskavades oleks näiteks valik hindamisülesandeid, mis end praktikas õigustanud ja mille hulgast õpetaja saaks antud grupile sobivaima valida.

- Õppekavarühma õppekavadel puuduvad sisulisi arendustegevusi eest vedavad eriala õpetajatest juhid, mistõttu soovitame kaaluda õppekavarühma juhtimise ümberkorraldamist ja koduteeninduse õppekavarühma juhtõpetaja (osalise koormusega) ametikoha loomist.

Arenguvõimalused

- Aruandeperioodil on õppekavarühmas pakutud tagasihoidlikus mahus täiendusõpet. Komisjon soovib kaaluda aktiivsemat täiendkoolituse õppekavade pakkumist, samuti ümberõpet jm tööandjate vajadustele vastavate koolituste, sh nn õpiampsude pakkumist senisest suuremas mahus sh riikliku koolitustellimuse alusel. Näiteks võiks kaaluda õppekavade loomist koostöös ettevõtete, Töötukassa Karjäärikeskusega, koolitajate kaasamist töömaailmast jne.
- Vastuvõtu tulemuslikuks korraldamiseks ja õppijate arvu suurendamise eesmärgil soovib komisjon kavandada ja ellu viia turundus/kommunikatsioonitegevusi õppimisvõimaluste tutvustamiseks ja eriala propageerimiseks erinevatele sihtgruppidele kasutades erinevaid kanaleid.

Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes

	Standard	vastab nõutavale tasemele	vastab osaliselt nõutavale tasemele	ei vasta nõutavale tasemele
1	Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	☐	X	☐
2	Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	X	☐	☐
3	Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad	X	☐	☐
4	Õpe on tõendus põhine, otstarbekas ja jätkusuutlik	X	☐	☐

HINDAMISKOMISJON KOOSSEISUS:

1. Marika Merilai
2. Annela Tiitson
3. Sirje Rekkor

KINNITAS OSAHINNANGUD HÄÄLTEGA3 POOLT JA 0 VASTU: „ 23.04.2021 “

4. Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma analüüs standardite lõikes

4.1 Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekava on kooskõlas kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega;
2. õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning (selle olemasolul) vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga;
3. õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist;
4. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
5. õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Analüüs

Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekava „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ lisandus Rakvere Ametikooli Väike-Maarja õppekeskuse tegevuse lõpetamisega, kuid kuni käesoleva ajani ei ole õppekavarühmas õppetegevust toimunud.

Õppekava oli kavandatud töökohapõhises õppevormis (TKP), kuid seni ei ole vastuvõtt õnnestunud osalt ettevõtjate huvi puudumise tõttu ja osalt ka seetõttu, et ei ole leitud õpetajaid. Vestluses õppedirektoriga selgus, et 2019.a. võeti tööle logistiku erialale uued õpetajad-praktikud ja infotehnoloogia õpetaja, kellel oli e-kaubanduse taust, kuid nad kas loobusid või koostöö ebaõnnestus. Vaatamata eriala reklaamimisele 2019.a. õppegrupp ei täitunud. Samas andis häid tulemusi logistika ÕKR „Logistik, tase 5“ õppekava valikõpingutesse kaubaõpetuse ja kaasaegse kategooriajuhtimise sisseviimine.

Õppedirektor ja koolitusjuht täpsustasid vestluses, et „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava ei ole päevakorrast maha võetud, võimalusel soovitakse jätkuvalt vastuvõttu korraldada. Vestluses lisas koolitusjuht, et kooli nõukogus on OG Elektra Grupi esindaja, mis andis lootust, et kool saab avada töökohapõhise õppe nimetatud ettevõtte töötajate baasil, kuid tööandja ei olnud huvitatud. Vajadus on olemas, kuid noorte jaoks ei ole eriala perspektiivne madalama palgataseme tõttu ning tööandjad võtavad töötajaid ka ilma koolitusega tööle.

Edaspidi peetakse otstarbekaks võtta ettevõtetega enne ühendust, uurida tausta, seejärel käivitada õpe. Ettevõtjate esindajate, erialaliitude kaasamine õppekava, sh praktika arendusse on võtmetähtsusega. Koolitusjuht korraldab üksinda kooli töökohapõhist õpet ja kuna koolis oli eelmisel õppeaastal kokku 300 TKP õppijat, siis koormus oli nii suur, et ta ei jõudnud arendustegevusega tegeleda. Kui töökoormus võimaldab ettevõtetega suhelda, tegeleks ta sellega edasi.

2020 aastal alustati e-kaubanduse eriala õppekava loomist, tulenevalt piirkonna väikeettevõtjate vajadusest pakkuda vastavate teadmiste ja oskuste õppe võimalust. Tööjõuvajadus e-kaubanduses kasvab. Esialgu planeeriti koostada „e-kaubanduse korraldaja, tase 5“ ÕK TKP õppevormis. See õppekava

ei saanud kooskõlastust. Koolil soovitati oodata kutsestandardi valmimist (Kutsekoda kutsus kokku töögrupi kevadel 2021) ning võtta eeskujuks teistes kutseõppeasutustes (Tartu KHK, Tallinna THK) kasutusel olevad „e-kaubanduse spetsialisti, tase 4“ õppekavad.

Koolitusjuht selgitas vestluses, et alates 2020 kevadest kaardistati olukord, koguti statistikat arvestades arenguprotsesse ühiskonnas ja eriala perspektiivi. Nimetatud koolide õppekavade alusel koostati „e-kaubandus, tase 4“ õppekava ja moodulite rakenduskava. Õppijate vastuvõttu õppekavale planeeritakse 2021/2022 õppeaastal.

ÕKR õppekavade arendust juhib õppedirektor, kaasates erinevaid inimesi, k.a. koolitusjuhti.

Õppekava kooskõla kutseharidusstandardi nõuetega

„Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava vastab kutseharidusstandardis välja toodud neljanda taseme kutseõppe õpiväljunditele ning õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad. Õppekava moodulite ja kutseharidusstandardis kirjeldatud õpiväljundite sidusus on analüüsitud ning õppekavades välja toodud (lisa 3).

Õppekavarühma õppekava „Klienditeenindaja kaubanduses, tase 4“ (EHISE kood 215706) vastab kutseharidusstandardile.

Õppekava õpiväljundite vastavus tööturul vajatavate kompetentsidega ning kutsestandardiga

Eneseanalüüsi perioodil viidi „Klienditeenindaja kaubanduses, tase 4“ õppekava vastavusse uuendatud kutsestandardiga. Õppekavasse on sisse viidud moodul „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“ vastavalt HTM määrusele 23.04.2020 nr 9.

„Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava moodulite õpiväljundid on vastavuses kutsestandardi kohustuslike kompetentside tegevusnäitajatega. Õpetusega taotletakse, et õppijal on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad töötada klienditeenindajana kaubanduses ning jätkata õpinguid ja osaleda elukestvas õppes.

Mõned teemad on kajastatud rakenduskava moodulites erinevalt võrreldes kutsestandardi kompetentside tegevusnäitajatega, mis aga ei ole takistuseks õpiväljundite saavutamisel. Näiteks käsitletakse teemat „kaupade olemasolu kontroll ja piisavus ning kaupade“ tellimine mitte kaupade käitlemise moodulis, vaid teeninduse ja müügi moodulis.

Õppekava „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ (EHISes 215706) on kooskõlas kutsestandardiga „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ (Teeninduse Kutsenõukogu otsus nr 17 17.10.2018).

Õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ja õppevormid

Õppekava „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava maht on 60 EKAP, millest põhiõpingute maht on 50 EKAP, praktika maht põhiõpingutest 14 EKAP. Valikõpingute maht on 10 EKAP ja õppijal on õigus valida valikõpingute mooduleid õppekavas (8 valikmooduli vahel kokku mahus 21 EKAP) ja kooli teistest õppekavadest õppekorralduseeskirjas sätestatud korras. Küsitav on, kas valikutena on vajalik pakkuda kolme võõrkeelt.

Moodulite rakenduskavas ei ole nimetatud moodulite õpetajaid, v.a. põhiõpingute moodulis „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“ ja valikmoodulis „Juhtimine ja juhendamine“. Koolitusjuhi sõnul on koolil soov kaasata õpetajatena maksimaalselt praktikuid. Komisjoni järelepäringule saatis kool täiendavalt ülevaate ÕKR potentsiaalsetest õpetajatest.

Õppekava „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava maht toetab õpiväljundite saavutamist töökohapõhises õppes. Põhi- ja valikõpingute osakaalud vastavad õppekava struktuurile ja moodulite rakenduskavades püstitatud eesmärkidele.

Õppekorraldus

Rakvere AK õppekorraldus, sh erisuse võimalused on õppijatele sätestatud õppekorralduseeskirjas. „Klienditeenindus kaubanduses, tase 4“ õppekava ei ole rakendatud, mistõttu pole võimalik õppekorraldust, sh praktilise töö ja praktika korraldust analüüsida ega hinnata.

Õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid

Õppekava „Klienditeeninduse kaubanduses, tase 4“ ja selle moodulite rakenduskava õppesisu loovad eeldused õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel. Täiustamist vajavad õppe- ja hindamismeetodid. Näiteks põhiõpingute moodulite rakenduskavades toodud õppemeetoditeks on peamiselt loeng ja praktiline töö, v.a. moodulis „Kaupade käitlemine“ ja „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“. Hindamismeetoditeks on peamiselt praktiline töö, v.a. moodulis „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“. Eeltoodut arvestades ei ole töökohapõhiseks õppeks piisavalt erinevaid, õppijaid aktiveerivaid, koostõiseid, praktiliste oskuste arengut ning teoreetilise ja praktilise õppe lõimimist toetavaid õpistrateegiaid ega õppemeetodeid ja –võtteid, samuti võtmepädevuste arengut toetavaid õppemeetodeid. Seetõttu on vajalik rakenduskavas täiustada õppe- ja hindamismeetodeid.

Moodulite hindamine on mitmeeristav.

HJK ÕKRr puudub õppijate tagasiside ning võimalus analüüsida õpitulemusi, kuna õppekavasid ei ole rakendatud.

Õppekavarühma õppekava õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on osaliselt sidusad ega toeta täiel määral õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Õppe tulemuslikkuse näitajate trendid

HJK õppekavarühmas ei ole õpet alustatud, seetõttu puuduvad andmed lõpetanute tööturul rakendumise, õppijate rahulolu trendide, kutseksamite sooritamise trendide ja muu õppe tulemuslikkuse näitajate kohta. Eeltoodust tulenevalt ei pole komisjonil võimalik analüüsida õppe tulemuslikkuse trende.

Järeldused

Tugevused

- Õppekava „Klienditeeninduse kaubanduses, tase 4“ vastab kutseharidusstandardile ja on kooskõlas kutsestandardiga ning töömaailma vajadustega.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Seni ei ole piisavalt kaasatud hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavade ja mooduli rakenduskavade süsteemseks ja sisuliseks arendamiseks ettevõtjate, erialaliitude jt huvigruppide esindajaid, mistõttu soovib komisjon kaasata senisest enam töömaailma esindajaid ja püstitada selleks selged sihid.
- Õppekava „Klienditeeninduse kaubanduses, tase 4“ töökohapõhise õppevormi moodulite rakenduskavades õppe- ja hindamismeetodid ei ole piisavad õppeprotsessi tulemuslikkuse

tõstmiseks, mistõttu soovib komisjon täiustada õppemeetodeid ja kavandada erinevaid hindamismeetodeid.

- Komisjon toetab kooli kava arendada ja rakendada „e-kaubanduse spetsialisti, tase 4“ õppekava, kooskõlas kutseharidusstandardi nõuetega ja arvestades 2021. aastal koostatavate e-kaubanduse valdkonna kutsestandardeid.

Arenguvõimalused

- Komisjon toetab e-kaubanduse õppekava suunamist väikeettevõtetele, võimalust pakkuda avatud õppe võimalust, luua ka kursusi teatud moodulite ulatuses.

Lähtudes standardi **“Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele”** täitmise analüüsist ning arvestades eeltoodud parendusvaldkondi, on komisjon seisukohal, et hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas **vastab standardi nõuete täitmine osaliselt nõutavale tasemele** järgmistel põhjustel:

- 1) Õppekava on kooskõlas kutseharidusstandardi 4. taseme õpiväljunditega.
- 2) Õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga.
- 3) Õppekava ei ole rakendatud, mistõttu pole võimalik õppekorraldust, sh praktilise töö ja praktika korraldust analüüsida ega hinnata.
- 4) Õppekavarühma õppekava õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on osaliselt sidusad ega toeta täiel määral õppijat õpiväljundite saavutamisel.

4.2 Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavast, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

ÕKR eneseanalüüsi aruande ja kooli poolt esitatud andmete põhjal on koolis kolm potentsiaalset vastava kutsealase kvalifikatsiooniga õpetajat, kes võiksid ÕKR õppekaval õpetada. Eelnev koostöökokkulepe on ühe spetsialistiga, kes on valmis õpetama asuma. Vestluses õppedirektoriga selgus, et nõusolek asuda õpetama HJK ÕKR-s on saadud ühelt kaubanduse personalispetsialistilt ja kahelt praktikult ettevõtetest. Eesmärgiks on tuua kaubanduse valdkonna õpetajaid töömaailmast. Samas puudub ÕKR juhtivõpetaja, kes koordineeriks õppekava arendust, vastuvõttu ja õpet.

Õppekavarühma õppekaval ei ole seni õpet alustatud, kuid on kavandatud põhikohaga õpetaja ametikoht ja külalislektorid, seetõttu õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab osaliselt nõuetele.

Järeldused

Tugevused

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Komisjon toetab kooli kava hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavaarenduse ja õppetöö käivitamiseks juhtivõpetaja ametikoha loomist ja õppekavaarenduses tööjaotuse sisseviimist fikseerides vastutusvaldkonnad õppedirektori ja õppekavarühma õppekava juhtide vahel.

Arenguvõimalused

- Komisjon toetab kooli kava hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavaarenduse ja õppetöö käivitamiseks kaubandusettevõtete esindajate, praktikute kaasamist külalislektoritena.

Komisjoni hinnangul hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õpetajate kvalifikatsioon **vastab osaliselt** standardi **“Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad”** nõuetele järgmistel põhjustel:

- 1) Õppekavarühmas on kavandatud põhikohaga õpetaja ametikoht ning teiste õppekavade (logistika, infotehnoloogia) õpetajate ja praktikute kaasamine.
- 2) Õppekavarühma õppekaval ei ole õpet alustatud, ühtegi põhikohaga õpetajat aruandeperioodil õppekavaga seotud ei ole.

4.3 Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad

Hindamiskriteeriumid:

1. Õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks;
2. õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervise kaitse.

Analüüs

Eneseanalüüsi alusel on 2020.a. lõpust sisse viidud kaubanduse õppeklass, mida riskasutatakse transpordi teenuste ÖKRga logistika erialade õpetamisel, mis sobib nii klienditeeninduse kaubanduses kui ka e-kaubanduse spetsialisti õppetöö ja praktilise töö läbiviimiseks. Koolis on hea tava õppijate valmistooteid müüa laatadel jne. Näiteks puitvalikehitistest grillimajad, grillialused, erinevad vorstid, pagaritooted jm. E-poe loomisega müügi võimalused laienevad. Projekti eestvedajateks on logistikud, kaasatud on infotehnoloogid jt.

Komisjonile saadetud videos oli võimalus tutvuda klassiruumiga, kus tutvustatakse e-poe ja laoruumi võimekust ja varustatust kaubariilite ja aktiivsete laokohtadega. Klass on varustatud arvutiga, olemas on ERPLY tarkvara, mis annab võimaluse edaspidi luua õpiväljundite saavutamiseks vajaliku e-poe. Siinjuures on e-kaubanduse õppe arendamise aluseks ka koolis kasutatavate vastavate lao- ja müügiprogrammide kaardistamine ja edaspidine pidev kaasajastamine. Iseseisva töö jaoks on olemas raamatukogu erialase kirjanduse, paljundus- ning arvuti kasutamise võimalusega. Käesolevast õppeaastast on kõikidel õppijatel (sh töökohapõhised) kooli domeeni tunnusega e-mail, mis lihtsustab õppija-õpetaja vahelist suhtlust. Koolil on kaasaegne õpilaskodu.

Moodulis õpitee ja töö muutub keskkonnas on märgitud õppematerjalina õpetaja koostatud õppematerjal, samas arvestades mooduli teemade arvu ja töökohapõhise õppija iseseisva töö suurt osakaalu ei saa seda lugeda piisavaks ja õppematerjalide nimekiri vajab täiendamist.

Koolis on loodud tugivõrgustik, õppijat toetamas grupijuhendaja, õpinõustaja, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, õpetajad, HEV koordinaator, koolitusjuht.

Eneseanalüüs kinnitatakse, et õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervisekaitse. Tööohutusalane juhendamine toimub klienditeenindus kaubanduses moodulites kaupade käitlemine ja kassatöö.

Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks.

Järeldused

Tugevused

- Koolis on kaubanduse õppeklass, infotehnoloogia tugisüsteem, ERPLY tarkvara, mis annab võimekuse e-poe käivitamiseks koostöös transporditeenuste õppekavarühmaga.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Koolis on infotehnoloogiline tugisüsteem, komisjon soovib kaardistada vajadus vastava majandustarkvara järele eesmärgiga toetada õppekava "E-kaubanduse spetsialist, tase 4" õpiväljundite saavutamist.

Arenguvõimalused

- Komisjon toetab kooli soovi võimaldada avaliku wifi kättesaadavust õppetöös õppijatele nutivahendite eesmärgipäraseks kasutamiseks.

Komisjoni hinnangul **vastab** hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õpikeskkond standardi "**Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad**" nõuetele. Koolis on kaubanduse õppeklass, infotehnoloogia tugisüsteem, ERPLY tarkvara, mis annab võimekuse e-poe käivitamiseks koostöös transporditeenuste õppekavarühmaga.

4.4 Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik

Hindamiskriteeriumid:

1. õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest;
2. õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik.

Analüüs

Õppekavade „Klienditeenindaja õppekava, tase 4“ ja „e-kaubanduse spetsialisti, tase 4“ koostamisel ja arendamisel ning uute õppekavade väljatöötamisel arvestab õppekavarühm piirkonna tööturu vajadusi jaekaubanduses klienditeenindajate, kassapidajate osas kui ka väikeettevõtete e-kaubanduse kompetentside arendamise osas, samuti arvestatakse võimalikku õppijate arvu prognoosi.

Õppekavade ja nende rakenduskavade koostamisel ja arendamisel lähtutakse kutsestandarditest, kutseharidusstandardist ning erinevate huvigruppide vajadustest, OSKA uuringu „Tervikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele: Kaubandus, remontimine ja parandus“ (2018) lühiaruandest.

Jaekaubanduses on teravalt tunnetatud puudus teenindus- ja müügitöötajatest, kuid klienditeenindaja elukutse ebapopulaarsus noorte seas ja tööandjate vähene huvi baasteadmistega töötaja järele nõuab senisest enam pingutusi eriala tutvustamisel ja propageerimisel.

OSKA raportile toetudes, võib väita, et näiteks jaekaubanduses on hõivatud üle 50 000 inimese, nendest pool teenindajatena. Prognoosi kohaselt klienditeenindajatena hõivatute arvu langus on mitteiluline - ca 2%. Kallineva tööjõu asemel püütakse rohkem kasutada tehnoloogilisi vahendeid, näiteks iseteeninduskassasid, kuid vajadus kvalifitseeritud töötajate järele on endiselt olemas. Sektori arengut mõjutab e-kaubanduse areng, digitaalsete lahenduste kasutamise vajaduse kasv.

Kuigi ettevõtjad OSKA raportis kaugmüügi töötajate, sh interneti teel müügiettevõtete esindajad tööjõupuudust esile ei toonud ning seni tunnetavad e-kaubandusega tegelevad ettevõtjad sellele kutsealale pigem ülepakkumist, siis praktikas, eriti käesoleva pandeemia ajal, suureneb oluliselt kõigi ettevõtjate vajadus uute kompetentside järele e-kaubandusega tegelemiseks. Üheks väljundiks oleks lisaks tasemeõppele lühemate koolituste, nn õpiampsude pakkumine, sh „Klienditeeninduse kaubanduses, tase 4“ ja loodavate e-kaubanduse õppekavade alusel.

Hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppe planeerimisel lähtub kool arengukavalistest eesmärkidest, tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning jätkusuutlikkusest, kuid õppekavarühma õppekaval ei ole seni õpet alustatud. 2021.a. sügisest õpilaste vastuvõttu kavandab kool kevadel ja selle kinnitab kooli nõunike koda.

Õppekavarühma juhtimine on pigem jätkusuutlik. Õppekavarühmas puudub juhtiv kutseõpetaja, vastutus õppekavarühma õppekavade arendamise eest on jagatud õppedirektori ja koolitusjuhi vahel. Senine õppekavarühma juhtimine ei ole olnud tulemuslik, kuna õppekavarühma õppekava pole rakendatud ega ka täienduskoolitusi korraldatud.

Järeldused

Tugevused

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Kool ei ole koostanud ega rakendanud turundusplaani vastuvõtu tulemuslikuks korraldamiseks, õppimisvõimaluste tutvustamiseks ja eriala propageerimiseks. Komisjon soovib koostada ja rakendada vastuvõtuks turundus- ja kommunikatsioonitegevused erinevatele sihtgruppidele kasutades erinevaid kanaleid.
- Õppekavarühma õppekavade arendamise eest vastutavad seni õppedirektor ja koolitusjuht. Komisjon soovib kaaluda juhtiva kutseõpetaja ametikoha loomist.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib luua valmisolek aastaringsetel lühiajalistel kursustel sh nn õpiampsude pakkumiseks koostöös ettevõtjate ja Töötukassa Karjäärikeskusega.

Lähtudes standardi **“Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik”** täitmise analüüsist ning arvestades eeltoodud parendusvaldkondi, on komisjon seisukohal, et standardi nõuete täitmine hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühmas vastab **osaliselt nõutavale tasemele** järgmistel põhjustel:

- 1) Õppekavarühmas lähtub õppe kavandamine kooli arengukavalistest eesmärkidest, tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist.
- 2) Õppekavarühma õppekaval ei ole õpet alustatud, vastutus õppekavarühma arendamise eest on hajutatud, mistõttu õppekavarühma juhtimine on osaliselt jätkusuutlik.

4.5 Hindamiskomisjoni peamised järeldused ja osahinnangud järeldused

Tugevused

- Koolis on kaubanduse õppeklass, infotehnoloogia tugisüsteem, ERPLY tarkvara, mis annab võimekuse e-poe käivitamiseks koostöös transporditeenuste õppekavarühmaga.

Parendusvaldkonnad ja hindamiskomisjoni soovitus

- Seni ei ole piisavalt kaasatud hulgi- ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavade ja mooduli rakenduskavade süsteemseks ja sisuliseks arendamiseks ettevõtjate, erialaliitude, huvigruppide esindajaid. Komisjon soovib kaasata senisest enam töömaailma esindajaid ja püstitada selleks selged sihid.
- Õppekavarühmas ei ole õpet käivitatud, kuna õppegrupp ei ole täitunud. Vastuvõtu tulemuslikuks korraldamiseks soovib komisjon koostada ja rakendada turundus/kommunikatsiooniplaani õppimisvõimaluste tutvustamiseks ja erialade propageerimiseks erinevatele sihtgruppidele kasutades erinevaid kanaleid.
- Komisjon toetab kooli kava arendada ja rakendada „E-kaubanduse spetsialisti, tase 4“ õppekava, arvestades kutseharidusstandardiga kehtestatud nõudeid ja 2021. aastal koostatavate e-kaubanduse valdkonna kutsestandardeid.
- Komisjon toetab kooli kava hulgi ja jaekaubanduse õppekavarühma õppekavaarenduse ja õppetöö käivitamiseks juhtivõpetaja ametikoha loomist ja õppekavaarenduses tööjaotuse sisseviimist, fikseerides vastutusvaldkonnad õppedirektori ja õppekavarühma õppekava juhtide vahel.

Arenguvõimalused

- Komisjon toetab e-kaubanduse õppekava suunamist väikeettevõtetele, võimalust pakkuda avatud õppe võimalust, luua ka kursusi teatud moodulite ulatuses.

Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes

	Standard	vastab nõutavale tasemele	vastab osaliselt nõutavale tasemele	ei vasta nõutavale tasemele
1	Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	☐	☒	☐
2	Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	☐	☒	☐
3	Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad	☒	☐	☐
4	Õpe on tõendus põhine, otstarbekas ja jätkusuutlik	☐	☒	☐

HINDAMISKOMISJON KOOSSEISUS:

1. Marika Merilai
2. Annela Tiitson
3. Sirje Rekkor

KINNITAS OSAHINNANGUD HÄÄLTEGA 3 POOLT JA 0 VASTU: „ 23.04.2021 “

Hindamiskomisjoni esimees: Marika Merilai
(allkirjastatud digitaalselt)